

Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

VLIV DOTACÍ NA EKONOMIKU ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU

Vedoucí bakalářské práce
prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

Autor
Javorková Hana

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vliv dotací na ekonomiku zemědělského podniku“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v přiloženém seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne 14.4.2008

.....

Poděkování

Touto cestou děkuji vedoucímu bakalářské práce prof. Ing. Františku Střelečkovi, CSc., Dr.h.c. za vedení a odbornou pomoc při zpracování této bakalářské práce. Dále pak Ing. Jaroslavu Svobodovi, Ph.D. za nahlédnutí do jeho Disertační práce. MZe za poskytnutí podrobnějších informací ohledně dotací. Též i vybraným zemědělským podnikům za poskytnuté informace. Především řediteli ZD Nečín Ing. Františku Melkovi za konzultace a exkurzi v podniku.

V Českých Budějovicích dne 14.4.2008

.....

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana JAVORKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Vliv dotací na ekonomiku zemědělského podniku**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Provést klasifikaci dotačních titulů, administraci jednotlivých dotačních titulů, seznámit s legislativními úpravami v letech 2007 - 2013, vyhodnotit vliv dotačních titulů na ekonomické výsledky tří zemědělských podniků.

Osnova:

1. Úvod
2. Vývoj dotací od roku 1995 - klasifikace národních dotací a dotací EU.
3. Problematika uznatelných a neuznatelných nákladů.
4. Zhodnocení stávajících systémů přímých plateb na ekonomiku podniku.
5. Vyhodnocování připravované legislativní úpravy dotací pro léta 2007 - 2013.
6. Vyhodnocení jednotlivých dotačních titulů metodou finanční analýzy u vybraných podniků.
7. Závěr

Zadání práce je součástí řešení výzkumného záměru MSM 6007665806.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

30-40 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná

Seznam odborné literatury:

MZE: Zemědělství 2004

JELÍNEK L.: Analýza účinnosti systému podpor za rok 2004, VÚZE, 2005

MZE: Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2005

VÚZE: Metodický postup hodnocení podpůrné a dotační politiky v zemědělství, prosinec 2006

Odbor přímých plateb MZE, praktická příručka

České zemědělství – dlouhodobý výhled: Materiál pro delegáty XIV. sněmu

Agrární komory ČR, Velká Bystřice, 29.3.2007

Transformace národní dotační politiky ČR v zemědělství podpor EU, Agrární komora ČR

MZE: Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2007 na základě zákona č.525/1997 Sb.

Nařízení vlády č.241/2004 Sb. o podmínkách provádění pomoci méně příznivých oblastech s ekologickými omezeními

Nařízení vlády č.351/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č.242/2004 Sb.

Nařízení vlády č.144/2005 Sb. (SAPS)

Nařízení vlády č.141/2006 Sb. (TOP UP)

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Horizontální plán rozvoje venkova pro rok 2004-2006

www.mze.cz

www.szif.cz

Vedoucí bakalářské práce:

prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

27. březen 2007

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. duben 2008

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
Dr.h.c.

děkanka

L.S.

prof. Ing. František Střeleček, CSc.,

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 27. března 2007

OBSAH

1. Úvod	8
2. Literární rešerše	9
2.1. Společná zemědělská politika	9
2.2. Dotační politika	11
2.2.1. Dotace poskytované před vstupem ČR do EU	11
2.2.2. Předvstupní programy	12
2.3. Vývoj dotací od roku 2000 dle „zásad“	13
2.3.1. 1.C. – Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových a technických izolátů	13
2.3.2. 1.D. – Podpora včelařství	13
2.3.3. 1.F. – Podpora nepotravinářského využití půdního fondu - pěstování přádného lnu	14
2.3.4. 1.G. – Podpora dojných krav	14
2.3.5. 1.H. – Zazvěření oblastí postižených záplavami	15
2.3.6. 1.I. – Zavlažování zemědělských kultur a plodin	16
2.3.7. 1.J. – Podpora využívání ekologických paliv	16
2.3.8. 1.K. – Podpora výroby bramborového škrobu	17
2.3.9. 1.L. – Chov skotu, ovcí, koz a koní na trvale travních prostorech	18
2.3.10. 1.M. – Podpora spotřeby mléka	18
2.3.11. 1.N. – Kompenzační platba	19
2.3.12. 1.O. – Podpora na zmírnění škod v zemědělství způsobených suchem v jarních měsících roku 2000	19
2.3.13. 1.Q. – Podpora odbytu skotu	20
2.3.14. 1.R. – Podpora restrukturalizace vinic	20
2.3.15. 1.S. – Podpora komplexní sklizně máku setého	21
2.3.16. 1.T. – Podpora integrovaných systémů pěstování ovoce, zeleniny a hroznů révy vinné	21
2.3.17. 1.U. – Podpora pěstování bylin pro energetické využití	22
2.3.18. 2. Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat a rostlin	22
2.3.19. 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	24
2.3.20. 5. Podpora chovu starokladubského koně	24
2.3.21. 6. Genetické zdroje	25
2.3.22. 7. Podpora mladých začínajících zemědělců	25
2.3.23. 8. Nákazový fond	26
2.3.24. 9. Poradenství a vzdělávání	27
2.3.25. 10. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců	30
2.3.26. 13. Program na úhradu nákladů vynaložených v souvislosti s rozhodnutím MZe	31
2.3.27. 13. Podpora zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu	31
2.3.28. 13. Podpora zpracování zemědělských produktů	32
2.3.29. 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	32
2.3.30. 15x. Podpůrné programy na zmírnění škod vzniklých v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek	33
2.3.31. 999. Kompenzace za škody způsobené povodněmi v srpnu 2002	33

3. Metodika.....	35
3.1. Cíl práce.....	35
3.2. Zdroje informací.....	35
3.3. Finanční analýza.....	35
3.3.1. Ukazatele rentability.....	37
3.3.2. Ukazatele aktivity.....	38
3.3.3. Ukazatele zadluženosti.....	39
3.3.4. Ukazatele likvidity.....	40
4. Praktická část.....	42
4.1. Zemědělské družstvo Nečín.....	42
4.1.1. Finanční analýza.....	42
4.1.2. Poměroví ukazatele.....	46
4.1.3. Výpočty poměrových ukazatelů:.....	47
4.1.4. Analýza ZD Nečín.....	50
4.1.5. Volná stáj – první dřevostavba v ČR.....	55
4.2. Zemědělské družstvo Rychnov (AGROBETA MM s.r.o.).....	60
4.2.1. Finanční analýza.....	60
4.2.2. Poměroví ukazatele.....	64
4.2.3. Výpočty poměrových ukazatelů:.....	65
5. Závěr.....	69
6. Summary.....	71
7. Seznam literatury a ostatních zdrojů.....	72

1. Úvod

České hospodářství prošlo během svého vývoje několika změnami. První větší změnu zaznamenala restrukturalizace ekonomiky v rámci přechodu z centrálně plánovaného hospodářství na hospodářství tržně orientované. Tato reforma v ČR probíhá od roku 1989.

Vstup ČR do EU 1.5.2004 přinesl druhou větší změnu. Vstupem do EU přijala ČR evropský model tzv. multifunkční zemědělství a zároveň se stala součástí celosvětového agrárního trhu. Úkolem zemědělství není jen produkční činnost, ale i péče o krajinu a rozvoj venkova.

Dotační systém zaznamenal též několik změn, a to po vstupu ČR do EU. Je to především snaha o posílení zemědělského podnikání, umožnit zemědělcům přehled o tom, jaké dotace jsou k dispozici a jak je nejlépe využít.

V této bakalářské práci v teoretické části se zaměřuji na podporu zemědělství v ČR, také na vývoj dotací od roku 2000 „dle zásad“, neboť do zemědělství plyne veliké množství finančních prostředků ze státního rozpočtu a po vstupu do EU také jejich zdrojů.

Pro úspěšné čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU je nutné splnit několik podmínek. Prvním z nich je příprava strategických dokumentů, které vymezují priority a cíle rozvoje, na jejichž dosažení budou finanční příspěvky vynakládány. Druhou podmínkou jsou připravené struktury pro administraci finančních toků. Třetí podmínkou jsou projektové záměry jejichž příprava je závislá na veřejnosti, organizacích, krajích, obcích a dalších subjektech.

Všechny ekonomické subjekty, které působí na trhu, musí stále analyzovat svou činnost a výsledky, kterých dosáhl.

Informace o podniku pak slouží jak externím uživatelům pomocí zveřejňovaných účetních výkazů, tak interním uživatelům. Ti mají samozřejmě přístup k podrobnějším informacím. Jedním z podrobnějších a dalších kroků, které se provádí z účetních výkazů, je právě finanční analýza.

Cílem této bakalářské práce v praktické části je vyhodnocení hospodaření dvou zemědělských podniků za pomoci finanční analýzy. A to vyhodnocením jak s dotacemi, tak bez dotací. Se zaměřením na poměrové ukazatele, kterými jsou ukazatel rentability, aktivity, zadluženost a likvidita podniku. Dále pak výsledky porovnat s průměrnými zemědělskými podniky v ČR. U jednoho z dvou volitelně vybraných podniků ZD Nečín se ještě tato práce zaměří více na živočišnou a rostlinou výrobu a jeho rozvoj. A to první volně dřevěné stáje tohoto druhu v Oborách v ČR.

2. Literární rešerše

2.1. Společná zemědělská politika

Vznik samotné Společenské politiky se pojí ke smlouvě o Evropské hospodářské spolupráci (EHS) v roce 1957.¹ Cílem bylo zvýšit produkci zemědělských výrobků členských států EHS a zmenšit tak závislost na dovážené zboží, dále snaha stát se přední světovým exportérem. Dále pak zvýšení životní úrovně občanů pracujících v zemědělství a přidružených sektorech a celková stabilizace zemědělství v Západní Evropě.²

Společná zemědělská politika slaví v roce 2008 již své 51. výročí vzniku. K jejím tradičním přívržencům a iniciátorům patří Francie, Itálie a Nizozemsko naopak tradičními odpůrci jsou Německo, Belgie, později Velká Británie.³ Německo souhlasilo s vytvořením SZP, ač si uvědomovalo nevýhody pro svoji ekonomiku. „To, že bonnská vláda s výslednou podobou Společné zemědělské politiky souhlasila, byl jasný ústupek, který byl vyvážen zrušením cel na průmyslové výrobky.“⁴ Francie své přebytky exportovala převážně do Německa, Itálie mohla zásobovat typickými jižními plodinami, Nizozemsko se stalo exportérem masných produktů to vše v rámci společenství. Mezivládní konference (1956-1957) porovnávala stav evropského a amerického zemědělství. Měla k dispozici materiály poukazující na prudký rozvoj průmyslu a potřeby pracovních sil v Evropě. Chtěla docílit modernizaci zemědělství a zmenšení počtu lidí v sektoru (v Evropě 17,5 miliónu zemědělců na 65 milíonech hektarů živil 150 miliónu obyvatel, v USA 4 milióny zemědělců na 400 milíonech hektarů živil 200 miliónů obyvatel).

V červenci 1958 proběhla v italské Strese konference mistrů zemědělství, na jejímž základě vypracovala komise první návrhy SZP a předložila členským státům. Na začátku 60. let dochází ke krizi (31.prosince 1961) došlo k zastavení hodin vývoje. K jejímuž vyřešení přispěl Konrád Adenauer. Dohoda z ledna 1962 zaručila volný pohyb zboží pro zemědělské komodity. Došlo k vytvoření systému garantovaných cen, kde rada měla stanovit každý rok orientační cenu. Pokud by se dostali produkty pod garantovanou cenu,

¹ Dne 25.července 1958 byla fakticky stvrzena podpisem Německa, Francie, Itálie, Benelux (Belgie, Lucembursko, Nizozemsko).

² SZP byla zakotvena v Římských smlouvách článkem 39 (nyní 33), který definuje pět základních cílů SZP „Zvýšení produktivity zemědělství, zajištění odpovídající životní úroveň zemědělské komunity, stabilizace trhů, zajištění plynulého zásobování a zajištění dodávek spotřebitelům za rozumné ceny.“

³ Její zrod vzešel z tlaku Francie. V 50.letech byla zaměstnána pětina průmyslového obyvatelstva.

Z důvodu nízkých světových cen zemědělských produktů hledala Francie nová odbytiště. SZP zaváděla cla na výrobky mimo EHS a Francie věřila, že získá odbyty v rámci členských zemí, především pak v Západním Německu. Společně smýšleli Itálie a Nizozemsko.

⁴ <http://www.euroskop.cz/40457/110937/clanek/spolecna-zemedelska-politika-evropske-unie/historie-spolecne-zemedelske-politiky/>

tak se společenství zavázalo odkoupit produkty. V 1967 bylo v plánu vytvořit Společné organizace trhu s obilninami, vepřovým masem, vejci, drůbeží a olejninami. V 1968 byl předpokladem vznik organizací s mlékem a hovězím masem. Ceny měli být určovány centrálně a společenství zavedlo vyrovnávací dávky pro lepší konkurenceschopnost výrobků na světových trzích. Jako řídicí orgán SZP byl zřízen Zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF). Jehož úkolem je koordinovat a řídit SZP. V 80. letech bylo všem jasné, že SZP potřebuje nutně rekonstrukci. K obratu došlo v roce 1986 na Uruguayské kolo jednání organizace Obecná dohoda o clech a obchodu (GATT). V roce 1991 leželo v intervenčních skladech EHS přes 15 miliónů tun obilí o které neměl nikdo zájem. Došlo k omezení podpory vývozu zemí do třetího světa a naopak k zrušení dovozních cel (olejnin). Výsledkem byla *redukce vývozních dávek*, kde se státy zavázali snížit podporu vývozu o 21% do roku 2000, *přístup na trh*, což postihlo dosavadní strukturu SZP (především klouzavé dávky, které nahradili fixní), *redukce domácích podpor* o 20% vůči roku 1986-1988 s tím, že si EU vymohla výjimku ponechání přímých subvencí plateb zemědělců. V roce 1992 byl přijat balíček reformy SZP. Cílem bylo zvýšit konkurenceschopnost evropského zemědělství a snížit výdaje SZP. Mělo dojít ke snížení intervenčních cen a naopak zvýšení přímých dotací, které nepodléhali dohodě z GATT. Reforma se netýkala všech produktů, řešila nejvíce ztrátové sektory, kterými jsou pěstování obilnin, chov hovězího masa, mléka, másla, tabáku, jehněčího masa.⁵ Výsledkem bylo dodržení závazků s GATT a snížení zásob v intervenčních skladech. [14]

Tabulka 1. Přehled výdajů SZP

Garanční část EAGGF	1998 (v mil. ECU)	1998 (v %)
Rostlinná výroba	26 503,0	65,5
polní plodiny	17 255,00	42,7
(z toho obilniny)	-17 102,00	-42,3
cukr	1 674,00	4,1
olivový olej	2 256,00	5,6
ovoce a zelenina	1 921,00	4,8
víno	806	2
tabák	995	2,5
prádné rostliny	870	2,2

⁵ Tabulka s přehledem výdajů SZP v rámci EAGGF fondu (viz. Tabulka 1)

sušená píce	374	0,9
ostatní	352	0,9
Živočišná výroba	10 742,0	26,6
mléko a mléčné výrobky	2 976,00	7,4
hovězí maso	5 786,00	14,3
ovce, kozy	1 413,00	3,5
vepřové maso	329	0,8
ostatní	238	0,6
(z toho vejce a drůbež)	-86	-0,2
Jiné výdaje garanční sekce	3 192,00	7,9

Zdroj: J. Loyat, Y. Petit, La politique agricole commune, Paris, 1999, převzato z údajů Evropské komise

2.2. Dotační politika

Vstupem ČR do EU k 1.květnu 2004 se otevřela možnost pro zemědělce především díky výrazné změně systému dotací a šanci tyto dotace získat. Každý zemědělský podnik je na dotacích závislý, neboť dotace se staly jeho nedílnou součástí příjmu. Bez dotací by podnik již nemohl dále provozovat svoji činnost a dále se rozvíjet. Jak sami můžete vidět v praktické části této bakalářské práce [15], [16].

2.2.1. Dotace poskytované před vstupem ČR do EU

Návrh dotační politiky vycházel z koncepce agrární politiky MZe. Zemědělské dotace byly členěny podle dvou hledisek:

- a) účelového
 - b) legislativního
-
- a) účelového – rozdělení podpůrných programů: přímé platby, strukturální podpory, ostatní podpory, regulace trhu
 - b) legislativního – byla alokace podpor pro zemědělství prováděna prostřednictvím:
 - 1) nařízení vlády k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství
 - 2) přímých podpor – podpůrných programů – navrhované prostřednictvím „Zásad“
 - 3) podpůrných programů navrhovaných k administraci prostřednictvím SZIF

- 4) nepřímých podpor – podpůrných programů – byly navrženy prostřednictvím nástrojů PGRLF

2.2.2. Předvstupní programy

Předvstupní nástroje byly zaměřeny na zavedení podmínek pro co nejefektivnější a nejrychlejší čerpání prostředků za strukturálních fondů EU [15].

ČR využívala tři předvstupní programy: ISPA, SAPARD, Phare

V programu ISPA bylo dokonce srpna 2003 získáno 244,297 mil.EUR, z toho nejvíce bylo vynaloženo na investice 242,404 mil.EUR. V programu SAPARD připadá na ČR každoročně 22 mil.EUR. V programu Phare ČR získala celkem 1,034 mld.EUR.

ISPA

Program je v ČR používán od roku 2000. Je zaměřen na financování velkých projektů v oblasti životního prostředí a dopravy. Po vstupu do EU jej nahradil operační program Infrastruktura.

SAPARD

Program je v ČR též využíván od roku 2000. Specializuje se na zemědělství a rozvoj venkova. Po vstupu do EU jej nahradil operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Phare

Tento program je v ČR využíván již od roku 1990. Specializuje se především na projekty přípravy institucí veřejné správy na vstup do EU. Po vstupu ČR do EU ho nahradil Společný regionální operační program.

Tento program má tři části:

- 1) Národní programy Phare
- 2) Programy přeshraniční spolupráce
- 3) Mnohonárodní programy Phare

2.3. Vývoj dotací od roku 2000 dle „zásad“

2.3.1. 1.C. – Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových a technických izolátů

Program se zaměřoval jen na obnovu vinic, chmelnic a ovocných sadů. Od roku 2001 se začal více věnovat i prostorovým a technickým izolátům. V roce 2003 byla z programu vypuštěna podpora vinic, která byla přesunuta do programu 1.R.

Účel: nezbytná obnova vinic, výsadba nových vinic, nezbytná obnova chmelnic, ovocných sadů, prostorových a technických izolátů révy vinné, chmele a ovocných druhů. Jedná se o formu podpory investiční a přímé nenávratné dotace.

Tabulka 2: Vývoj dotačního titulu 1.C. Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových a technických izolátů

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	443	601	722	279
počet schválených příjemců	415	514	663	248
procento úspěšnosti v %	94	86	92	89
požadováno v Kč	236856087	363310740	524909923	264422155
přiznáno v Kč	173635620	229426579	288621454	145987867
čerpano v Kč	173526451	228018919	288576704	145870932

Zdroj:MZe

Tabulka 3: Podpořené jednotky

položka	jednotka	2000	2001	2002	2003
chmelnice	ha	275	277	104	194
	tis.	30587	33490	21547	40581
vinice	ha	431	626	1016	-
	tis.	90087	147905	189466	-
ovocné sady	ha	581	505	765	1120
	tis.	44758	27792	69771	103481
prost.isoláty	ha	16	7	7	4
	tis.	8094	3470	3396	1809
tech.isoláty	ha	-	4	2	-
	tis.	-	15362	4397	-

Zdroj:MZe

2.3.2. 1.D. – Podpora včelařství

Účel: zabránění prudkému úbytku včelstev a zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin v ČR. Jedná se o formu dotace do hospodářského výsledku (dříve

se jednalo o podporu neinvestiční dotace. Předmět: na včelstvo, které v příslušném roce je zazimováno a včelstvo, které bylo v příslušném roce vyšetřeno na varroázu. Jednotlivý včelaři dostali podporu od Českého svazu včelařů a jeho organizací. Podpůrný program 1.D. byla zařazen od roku 2001 do systému vyplácení prostřednictvím nařízení vlády č. 505/2000 Sb. Ač účelu je dosahováno, dochází k poklesu chovných včelstev (v roce 2003 na 476 982).

Tabulka 4. Vývoj dotačního titulu. 1.D. Podpora včelařství

	2000	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	1	1	1	1	1
počet schválených příjemců	1	1	1	1	1
procento úspěšnosti v %	100	100	100	100	100
požadováno v Kč	90000000	83210850	82373200	94537260	93625200
přiznáno v Kč	79845000	79882416	80178528	79831464	79581420
čerpano v Kč	79845000	79831296	80110638	79770664	79523433

Zdroj:MZe

2.3.3. 1.F. – Podpora nepotravinářského využití půdního fondu - pěstování přadného lnu

Účel: podpora pěstování přadného lnu pro vlákno. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace. Tento program fungoval pouze do roku 2000, v roce 2004 byl obnoven.

Tabulka 5. Vývoj dotačního titulu 1.F. Podpora nepotravinářského využití půdního fondu – pěstování lnu

	2000	2004
počet žadatelů	158	128
počet schválených příjemců	156	128
procento úspěšnosti v %	99	100
požadováno v Kč	34923373	21464880
přiznáno v Kč	29973195	21464880
čerpano v Kč	29973195	21464880
podpořeno ha	5741	5366

Zdroj:MZe

2.3.4. 1.G. – Podpora dojných krav

Účel: zajištění zemědělské údržby krajiny, vytvoření pracovních příležitostí využitím zemědělských pozemků k produkci krmiv, restrukturalizaci stáda a zvýšení

průměrné užitkovosti dojných krav. Jedná se též o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace. Tento dotační program fungoval pouze do roku 2001.

Tabulka 6. Vývoj dotačního titulu 1.G. Podpora dojných krav

	2000	2001
počet žadatelů	1576	1601
počet schválených příjemců	1555	1588
procento úspěšnosti v %	99	99
požadováno v Kč	186135750	223752750
přiznáno v Kč	182490750	180629400
čerpáno v Kč	182421000	180691162
podpořeno ks	81076	88966

Zdroj:MZe

Tabulka 7. Počty dojnic a jejich užitkovost

	2000	2001
stav krav v ks	508200	483400
denní prům.užitkovost v litrech	14,36	15,31
roční prům.užitkovost v litrech	5255	5589

Zdroj:MZe

2.3.5. 1.H. – Zazvěření oblastí postižených záplavami

Účel: záchrana genofondu zvěře jako náhrada za zničené populace v oblastech postižených povodněmi v letech 1997 a hlavně v roce 2002, kvůli kterým byl v roce 2003 dotační program obnoven. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Tabulka 8. Vývoj dotačního titulu 1.H. Zazvěření oblastí postižených záplavami

	2003
počet žadatelů	1
počet schválených příjemců	1
procento úspěšnosti v %	100
požadováno v Kč	7000000
přiznáno v Kč	7000000
čerpáno v Kč	7000000

Zdroj:MZe

2.3.6. 1.I. – Zavlažování zemědělských kultur a plodin

Účel: částečná úhrada nákladů na vodu spotřebovanou k závlaze kulturních a zemědělských plodin. Jedná se o formu podpory dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční dotace). V roce 2000 byl dotační program vypuštěn a znovu obnoven v roce 2001 jako:

1.I. – Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích

Účel: zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele a vinných hroznů při minimalizaci spotřeby vody.

Tabulka 9. Vývoj dotačního titulu 1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích

	2001	2002	2003	2004
počet žadatelů	102	59	83	80
počet schválených příjemců	77	51	71	69
procento úspěšnosti v %	75	86	86	86
požadováno v Kč	39278574	32305020	62612094	33484800
přiznáno v Kč	22910124	24712074	22553588	24995762
čerpáno v Kč	22910124	24712074	22553588	24995762
	2005	2006	2007	
počet žadatelů	50	44	53	
počet schválených příjemců	48	44	51	
procento úspěšnosti v %	96	100	96	
požadováno v Kč	27438600	22468800	29002800	
přiznáno v Kč	24996237	22177200	28899600	
čerpáno v Kč	24996237	22177200	28899600	

Zdroj: MZe

2.3.7. 1.J. – Podpora využívání ekologických paliv

V roce 2000 byl přejmenován:

1.J. – Nepotravinářské využití zemědělské půdy – podpora využívání ekologických paliv

Obsahuje dotační podprogramy:

1.J.a – Podpora výroby metylesteru řepkového oleje

1.J.b – Podpora využívání Bioetanolu jako alternativního paliva

1.J.c – Podpora výroby metylesteru řepkového oleje

V roce 2001 byly jednotlivé podprogramy přearány:

1.J.a - Podpora využívání Bioetanolu jako alternativního paliva

1.J.c - Podpora výroby metylesteru řepkového oleje (Tato podpora byla poté řešena v rámci SZIF v systému „Uvedení půdy do klidu“ dle NV č.86/2001 Sb.

V roce 2002 byl název dotačního programu znovu změněn:

1.J. – Podpora využívání bioetanolu jako alternativního paliva.

Účel: nepotravinářské využití zemědělské produkce

Tabulka 10. Vývoj dotačního titulu 1.J. Podpora využívání ekologických paliv

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	67	43	8	10
počet schválených příjemců	49	33	2	1
procento úspěšnosti v %	73	77	25	10
požadováno v Kč	1287841800	523702339	667550	1436232
přiznáno v Kč	1220276596	491178463	90972	1434090
čerpano v Kč	1129239356	489864725	90972	1434090

Zdroj:MZe

2.3.8. 1.K. – Podpora výroby bramborového škrobu

V roce 2000 byl přejmenován:

1.K.- Podpora výroby bramborového a pšeničného škrobu

Účel: stabilizace pěstování brambor pro výrobu bramborového a pšeničného škrobu za účelem zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských výrobců. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Tabulka 11. Vývoj dotačního titulu 1.K. Podpora výroby bramborového škrobu

	2000
počet žadatelů	6
počet schválených příjemců	6
procento úspěšnosti v %	100
požadováno v Kč	32500000
přiznáno v Kč	32500000
čerpano v Kč	32500000

Zdroj:MZe

2.3.9. 1.L. – Chov skotu, ovcí, koz a koní na trvale travních prostorech

Účel: restrukturalizace chovu skotu a podpora ostatních zvířat trvalých travních prostorech. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

V roce 2001 došlo k rozšíření o předmět dotačního titulu:

1.L. – Chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí a koní

Účel: omezení poklesu stavů krav, ovcí a koní, omezení poklesu produkce telat, zdravý odchov hříbat.

V letech 2002-2003 byl pozměněn:

1.L. – Chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí a koz

Účel: omezení poklesu stavů krav, ovcí a koz, omezení poklesu produkce telat.

Tabulka 12. Vývoj dotačního titulu 1.L. Chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí a koz

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	5026	3652	4341	5779
počet schválených příjemců	4903	3606	4287	5731
procento úspěšnosti v %	98	99	99	99
požadováno v Kč	989492400	480485000	678712500	785573500
přiznáno v Kč	587672009	473504000	648068868	606081320
čerpáno v Kč	586658145	473497500	648053868	605422320
podpořeno VDJ	243427	63826 telat 32972 ovcí 944 koní	80107 telat 60860 ovcí 3233 koz	90890 telat 73009 ovcí 4815 koz

Zdroj:MZe

2.3.10. 1.M. – Podpora spotřeby mléka

Tento název je od roku 2000, od roku 2001 se jedná o program 1.R. Účel: snížení deficitu vápníku u dětské populace prostřednictvím zvýšené konzumace mléka a zlepšení stravovacích návyků. Jednalo se o snahu dodávat mléko o objemu 250 ml a dvou kusů týdně pro školáky prvních až třetích tříd základních škol.

Tabulka 13. Vývoj dotačního titulu 1.M. Podpora spotřeby mléka

	2000	2001
počet žadatelů	12	7
počet schválených příjemců	12	7
procento úspěšnosti v %	100	100
požadováno v Kč	53582662	10615957
přiznáno v Kč	53252216	10615957

čerpáno v Kč	28629447	10615957
smlouvy s mlékárnami počet	6	-
zapojeno škol	5944	-

Zdroj:MZe

2.3.11. 1.N. – Kompenzační platba

Účel: poskytování hodnověrných informací nutných pro zavedení objektivního systému mléčných kvót, kompatibilního s pravidly EU. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace. Byl určen k získání informací nutných pro zavedení mléčných kvót SZIF.

Tabulka 14. Vývoj dotačního titulu 1.N. Kompenzační platba

	2000
počet žadatelů	2515
počet schválených příjemců	2475
procento úspěšnosti v %	98,41
požadováno v Kč	494082975
přiznáno v Kč	358394606
čerpáno v Kč	358257029

Zdroj:MZe

2.3.12. 1.O. – Podpora na zmírnění škod v zemědělství způsobených suchem v jarních měsících roku 2000

Účel: částečná úhrada škod v zemědělství způsobených suchem v jarních měsících roku 2000. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace. V jarních měsících roku 2000 u nás došlo ke kritickému snížení zásob vody v půdě z důvodu vysokých teplot a absence vodních srážek. Tento dotační program byl později převeden do systému poskytování přímých podpor prostřednictvím nařízení vlády č. 420/2000 Sb.

Tabulka 15. Vývoj dotačního titulu 1.O. Podpora na zmírnění škod v zemědělství způsobených suchem v jarních měsících roku 2000

	2000
počet žadatelů	2064
počet schválených příjemců	2034
procento úspěšnosti v %	98,55
požadováno v Kč	354410918
přiznáno v Kč	349936434

čerpano v Kč	349813932
--------------	-----------

Zdroj:MZe

2.3.13. 1.Q. – Podpora odbytu skotu

Účel zajištění rovnovážného stavu telat – býčků a mladého jatečného skotu ve vztahu k potřebě zástavového skotu pro výkrm. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Tabulka 16. Vývoj dotačního titulu 1.Q. Podpora odbytu skotu

	2002	2003
počet žadatelů	-	615
počet schválených příjemců	744	611
procento úspěšnosti v %	-	99,35
požadováno v Kč	-	46496500
přiznáno v Kč	-	-
čerpano v Kč	50210000	46380000

Zdroj:MZe

2.3.14. 1.R. – Podpora restrukturalizace vinic

Jak jsem se již zmiňovala v programu 1.C., tento program 1.R. z něj byl vyloučen v roce 2003. Účel: restrukturalizace vinic, resp.nezbytné zlepšení odrůdové skladby vinic, nezbytná obnova chmelnic, ovocných sadů, prostorových izolátů. Jedná se o formu podpory dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční dotace).Od roku 2004 pod názvem:

1.R. – Restrukturalizace vinic a ovocných sadů, obnova chmelnic, ovocných sadů a jejich prostorových izolátů

Podprogramy:

1.R.A. – Restrukturalizace vinic, obnova chmelnic, ovocných sadů a jejich prostorových izolátů

1.R.B. – Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Od roku 2005:

1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Tabulka 17. Vývoj dotačního titulu 1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

2003	2004	2005	2006	2007
------	------	------	------	------

počet žadatelů	131	271	95	108	93
počet schválených příjemců	117	256	93	107	93
procento úspěšnosti v %	89,31	94,45	98	99	100
požadováno v Kč	116152200	208854500	60341000	103651500	83693500
přiznáno v Kč	45278269	109505516	58653000	103251500	74997713
čerpano v Kč	45278269	109505516	58653000	103251500	74997713

Zdroj:MZe

2.3.15. 1.S. – Podpora komplexní sklizně máku setého

Účel: podpořit komplexní sklizeň máku setého s ohledem na zajištění bezpečnosti území z hlediska omamných a psychotropních látek v souladu se zákonem č. 167/1998 Sb, o návykových látkách v platném znění. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Tabulka 18. Vývoj dotačního titulu 1.S. Podpora komplexní sklizně máku setého

	2003	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	165	204	105	144	292
počet schválených příjemců	163	203	92	142	290
procento úspěšnosti v %	99	99	88	99	99
požadováno v Kč	1717406	7385865	4995615	8370480	13130415
přiznáno v Kč	-	5014641	4624645	7976788	7634975
čerpano v Kč	984446	5014641	4605220	7976788	6884467

Zdroj:MZe

2.3.16. 1.T. – Podpora integrovaných systémů pěstování ovoce, zeleniny a hroznů révy vinné

Účel: podpora hospodaření v souladu s požadavky ochrany životního prostředí. Jedná se o formu podpory neinvestiční dotace.

Tabulka 19. Vývoj dotačního titulu 1.T. Podpora integrovaných systémů pěstování ovoce, zeleniny a hroznů révy vinné

	2004
počet žadatelů	139
počet schválených příjemců	115
procento úspěšnosti v %	83
požadováno v Kč	29620890
přiznáno v Kč	25819200
čerpano v Kč	25812120

požadováno ha	9873
---------------	------

Zdroj:MZe

2.3.17. 1.U. – Podpora pěstování bylin pro energetické využití

Účel: podpora založení a údržby porostů bylin pro energetické využití. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Tabulka 20. Vývoj dotačního titulu 1.U. Podpora pěstování bylin pro energetické využití

	2005	2006	2007
počet žadatelů	36	32	54
počet schválených příjemců	33	32	50
procento úspěšnosti v %	92	100	93
požadováno v Kč	2040700	2066060	5313510
přiznáno v Kč	1681760	2066060	5123250
čerpano v Kč	1681760	2066060	5123250

Zdroj:MZe

2.3.18. 2. Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat a rostlin

Tento program zahrnuje několik programů:

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat a ryb (v letech 1998-2000)

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat (v letech 2001-2007)

Účel: na základě zákona č.154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů a vyhlášek MZe ČR.

Tabulka 21. Vývoj dotačního titulu 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	231	725	243	238
počet schválených příjemců	225	645	225	233
procento úspěšnosti v %	97	89	93	98
požadováno v Kč	271405509	245384726	209486075	218772362
přiznáno v Kč	259150835	220075695	194779226	202478398
čerpano v Kč	258997106	219904562	194742263	202474895
	2004	2005	2006	2007

počet žadatelů	265	259	265	258
počet schválených příjemců	259	257	263	256
procento úspěšnosti v %	98	99	99	99
požadováno v Kč	231935254	239250929	243402786	222331231
přiznáno v Kč	209923531	227066865	232806506	219087734
čerpano v Kč	209743531	227030609	232796066	219087734

Zdroj:MZe

2.B. Udržování genetického potenciálu osiv a sadby

Účel: podpořit a zabezpečit dostupnost kvalitních odrůd osiv a sadby. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Tabulka 22. Vývoj dotačního titulu 2.B. Udržování genetického potenciálu osiv a sadby

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	68	74	75	59
počet schválených příjemců	66	74	75	58
procento úspěšnosti v %	97	100	100	98
požadováno v Kč	209580769	224654634	267356283	222511514
přiznáno v Kč	179890716	169977852	195098350	168858982
čerpano v Kč	179417473	167461623	192708143	167196900

Zdroj:MZe

2.C. Podpora pěstování sladovnického ječmene (rok 2000)

2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu pšenice ozimé, zlepšení kvality řepky olejné (rok 2001)

2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin (rok 2002)

V roce 2003 se dotační titul rozšířil o podprogramy:

2.C.a. Podpora zlepšování zdravotního stavu a kvality vyráběné produkce vyjmenovaných obilovin, olejnin a luskovin

2.C.b. Podpora zlepšování zdravotního stavu a kvality vyráběné produkce vyjmenovaných píceňin

Tabulka 23. Vývoj dotačního titulu 2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	5	3725	4944	7333
počet schválených příjemců	5	3685	4857	7250
procento úspěšnosti v %	100	99	98	99
požadováno v Kč	132197400	182663095	286915541	359624729
přiznáno v Kč	120000000	181561199	284485119	285265620

čerpáno v Kč	115912860	181561199	284326381	285213939
--------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Zdroj:MZe

2.3.19. 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účel: zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Tabulka 24. Vývoj dotačního titulu 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	339	367	398	560
počet schválených příjemců	334	357	392	552
procento úspěšnosti v %	99	97	98	99
požadováno v Kč	39360955	57284498	62107725	84451088
přiznáno v Kč	35726076	49980612	49973353	79953065
čerpáno v Kč	35700745	49980612	49779655	79789220
	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	4908	4687	4903	580
počet schválených příjemců	4898	4678	4882	561
procento úspěšnosti v %	99	99	99	97
požadováno v Kč	486571389	490771656	520890891	294021356
přiznáno v Kč	444594801	437837067	413811585	201357807
čerpáno v Kč	437781917	436961079	413172457	201059279

Zdroj:MZe

2.3.20. 5. Podpora chovu starokladrubského koně

Účel: obnova kulturní památky v rámci „Programu zachrany architektonickému dědictví ČR“ a uchování genové rezervy jediné české rasy koní – koně starokladrubského. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

V roce 2002 došlo k rozšíření:

5. Podpora Národního hřebčínu Kladruby nad Labem, s.p., Zemskému hřebčínu Písek, s.p. a Zemskému hřebčínu Tlumačov, s.p.

Procento úspěšnosti je 100%, což je způsobeno samotnou specifikací subjektů oprávněných čerpat dotaci.

Tabulka 25. Vývoj dotačního titulu 5. Podpora Národního hřebčínu Kladruby nad Labem, s.p., Zemskému hřebčínu Písek, s.p. a Zemskému hřebčínu Tlumačov, s.p.

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	1	1	3	3
počet schválených příjemců	1	1	3	3
procento úspěšnosti v %	100	100	100	100
požadováno v Kč	35000000	34920000	50000000	60000000
přiznáno v Kč	35000000	34920000	50000000	60000000
čerpano v Kč	35000000	34920000	50000000	60000000

Zdroj:MZe

2.3.21. 6. Genetické zdroje

Tento název titulu je již od roku 2001, dříve do roku 2000 se nazýval Genové zdroje. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Tento titul obsahuje podprogramy:

6.B.1. Podpora udržovatelům genových zdrojů hospodářských a užitkových zvířat.

6.B.2. Podpora na uchování vybraných kolekcí genofondu rostlin.

6.B.3. Podpora na uchování sbírek mikroorganismů a organismů hospodářského významu.

6.B.4. Podpora na koordinaci a realizaci národních programů uchování a využití genetických zdrojů v zemědělství.

Tabulka 26. Vývoj dotačního titulu 6. Genetické zdroje

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	50	56	53	56
počet schválených příjemců	50	56	53	56
procento úspěšnosti v %	100	100	100	100
požadováno v Kč	64512090	54999998	58141998	63315940
přiznáno v Kč	55000000	54999998	54999998	59999999
čerpano v Kč	33546982	33160998	32630410	34645999

Zdroj:MZe

2.3.22. 7. Podpora mladých začínajících zemědělců

Účel: Podpora rozvoje drobného a středního podnikání v zemědělství, prostřednictvím podpory mladých začínajících zemědělců. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace. K nejčastějším podpořeným věcem patří především nákup hospodářských zvířat, traktorů, pořízení nemovitostí aj.

Tabulka 27. Vývoj dotačního titulu 7. Podpora mladých začínajících zemědělců

	2001	2002	2003
počet žadatelů	398	395	325
počet schválených příjemců	324	310	228
procento úspěšnosti v %	81	78	70
požadováno v Kč	237432693	199509113	214397452
přiznáno v Kč	120034871	97738239	106345645
čerpáno v Kč	117468864	97677366	106191991
průměrný věk	29	29	-

Zdroj:MZe

8. Nákazový fond a dotace zemědělského pojištění

Účel: zmírnění ekonomické újmy při poškození v režimu hospodářských zvířat. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace). Od roku 2004 název:

2.3.23. 8. Nákazový fond

Účel: podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat.

Tabulka 28. Vývoj dotačního titulu 8. Nákazový fond

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	1423	4858	-	6831
počet schválených příjemců	1396	4830	4727	2199
procento úspěšnosti v %	98	99	-	32
požadováno v Kč	62403927	127648217	-	62721781
přiznáno v Kč	61638480	127208389	-	-
čerpáno v Kč	61637290	127208389	99394000	61292406
	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	5440	5691	5351	4309
počet schválených příjemců	5432	5682	5340	4305
procento úspěšnosti v %	99	99	99	99
požadováno v Kč	255154360	262065385	299101805	290206446
přiznáno v Kč	-	261606410	298989866	181861237
čerpáno v Kč	254477910	261578430	298989866	181860169

Zdroj:MZe

2.3.24. 9. Poradenství a vzdělávání

Tento název se traduje od roku 2002, dříve (do roku 2001) se titul nazýval **Poradenství a informatika**. Účel: ekonomické, organizační a odborné poradenství včetně informatiky na podporu rozhodování zemědělských výrobců. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Podprogramy:

9.A. Speciální poradenství

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinou výrobu

Tabulka 29. Vývoj dotačního titulu 9.A. Speciální poradenství

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	159	161	178	166
počet schválených příjemců	137	145	151	153
procento úspěšnosti v %	86	90	85	92
požadováno v Kč	36107257	38399740	41685339	41294028
přiznáno v Kč	22383146	25399814	24766566	24831968
čerpano v Kč	22359901	24869510	24755520	24795702
	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	194	200	197	202
počet schválených příjemců	189	190	194	195
procento úspěšnosti v %	97	95	98	97
požadováno v Kč	48456202	55046240	53550785	57805673
přiznáno v Kč	34955719	39999055	38338266	37657714
čerpano v Kč	34924372	39851982	38247957	37593322

Zdroj:MZe

9.B. Poradenství v zemědělství a lesnictví (v lesnictví do 1999)

9.B.a. Poradenské kroužky

9.B.b. Vzdělávání poradců

9.B.c. Programy podpory poradenství ve veřejném zájmu

Tabulka 30. Vývoj dotačního titulu 9.B. Poradenství v zemědělství a lesnictví

	2000	2001	2002
počet žadatelů	55	61	41
počet schválených příjemců	42	47	40
procento úspěšnosti v %	76	77	98
požadováno v Kč	51565511	37178895	35671337

přiznáno v Kč	24972611	23066717	21512422
čerpano v Kč	15868400	20530354	21110143

Zdroj:MZe

9.C. Podpora rezortních vzdělávacích programů

Účel: zvýšení znalostí zemědělců, potravinářů, pracovníků ve vodním a lesním hospodářství, aby nedošlo k znevýhodnění postavení českých zemědělců v rámci EU.

Tabulka 31. Vývoj dotačního titulu 9.C. Podpora rezortních vzdělávacích programů

	2001	2002
počet žadatelů	3	3
počet schválených příjemců	2	3
procento úspěšnosti v %	67	100
požadováno v Kč	523906	602629
přiznáno v Kč	469905	489130
čerpano v Kč	469904	417130

Zdroj:MZe

9.E. Školní závody

Účel: podpora propojení praxe a odborného vzdělávání formou spolupráce podnikatelských subjektů, které obdrželi statut „Školní závod“. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Tabulka 32. Vývoj dotačního titulu 9.E. Školní závody

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	85	82	77	77
počet schválených příjemců	82	80	74	75
procento úspěšnosti v %	96	98	96	97
požadováno v Kč	19322269	19051000	18716668	23472425
přiznáno v Kč	9999885	7746000	7662652	14994389
čerpano v Kč	9615469	7746000	7661248	14994389
	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	90	95	102	108
počet schválených příjemců	89	95	102	106
procento úspěšnosti v %	99	100	100	98
požadováno v Kč	19921195	10136984	19525815	18818818
přiznáno v Kč	14749025	14980557	15429196	13135927
čerpano v Kč	14749025	14980557	15429196	13135927

Zdroj:MZe

9.F. Podpora poradenství v zemědělství

Účel: příprava zemědělských podnikatelů na zapojení do evropských podpůrných programů v rámci programu SAPARD.

Tabulka 33. Vývoj dotačního titulu 9.F. Podpora poradenství v zemědělství

	2003	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	111	646	1493	1945	38
počet schválených příjemců	98	645	1487	1924	32
procento úspěšnosti v %	88	99	99	99	84
požadováno v Kč	-	18061776	30442312	39032008	17295000
přiznáno v Kč	-	17987534	29118912	38659048	14521700
čerpano v Kč	4970821	17677254	27092347	38036651	14111483

Zdroj:MZe

9.G. Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace

Účel: podpora zvyšování kvalifikace zemědělců. Jedná se o formu podpory neinvestiční dotace.

Tabulka 34. Vývoj dotačního titulu 9.G. Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace

	2004	2005	2006
počet žadatelů	595	180	91
počet schválených příjemců	592	180	91
procento úspěšnosti v %	99	100	100
požadováno v Kč	3436800	1080000	546000
přiznáno v Kč	2147400	900000	546000
čerpano v Kč	2147400	900000	546000

Zdroj:MZe

9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí

Účel: podpora a propagace vystavovatelů z ČR, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku.

Tabulka 35. Vývoj dotačního titulu 9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí

	2006	2007
počet žadatelů	12	14
počet schválených příjemců	12	12

procento úspěšnosti v %	100	86
požadováno v Kč	856446	778388
přiznáno v Kč	856442	604884
čerpano v Kč	856442	604884

Zdroj:MZe

2.3.25. 10. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců

Účel: podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců u vybraných zemědělských komodit za účelem společného odbytu zemědělských výrobků a vytváření efektivní marketingové struktury. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Podprogramy:

10.A. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců v prvních třech letech činnosti.

10.B. Podpora činnosti odbytových organizací výrobců.

10.C. Podpora činnosti subjektů sdružujících odbytové organizace výrobců

10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Tabulka 36. Vývoj dotačního titulu 10. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců

	2000	2001	2002	2003
počet žadatelů	36	7	35	28
počet schválených příjemců	27	-	35	27
procento úspěšnosti v %	75	-	100	96
požadováno v Kč	31422259	-	50324053	57038717
přiznáno v Kč	11621784	-	48332623	51696611
čerpano v Kč	10940970	27910185	42467553	46994566

Zdroj:MZe

Tabulka 37. Objem obrátu produkce odbytových organizací výrobců (OOV)

OOV	2000	2001	2002	2003
celkový obrát	3269	5693	5480	5130

Zdroj:MZe

10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účel: zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci ES. Tento program se stal od roku 2004 samostatným

z programu 10. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Tabulka 38. Vývoj dotačního titulu 10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	23	29	28	26
počet schválených příjemců	23	29	28	26
procento úspěšnosti v %	100	100	100	100
požadováno v Kč	17580000	17132100	19555890	21558517
přiznáno v Kč	14999771	14999975	14999936	14999889
čerpano v Kč	11671028	13619954	13477585	13109642

Zdroj:MZe

2.3.26. 13. Program na úhradu nákladů vynaložených v souvislosti s rozhodnutím MZe

Tento titul byl platný pouze pro rok 2001, později se objevil titul se stejným číselným označením, ale jednalo se o program s jiným účelem.

Účel: úhrada mimořádných nákladů na ochranu před šířením kulhavky a slintavky v ČR. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Tabulka 39. Vývoj dotačního titulu 13. Program na úhradu nákladů vynaložených v souvislosti s rozhodnutím MZe

	2001
počet žadatelů	45
počet schválených příjemců	26
procento úspěšnosti v %	58
požadováno v Kč	5002946
přiznáno v Kč	4247745
čerpano v Kč	3801252

Zdroj:MZe

2.3.27. 13. Podpora zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu

Jak jsem se již zmiňovala, jedná se o stejné číselné označení s jiným účelem. Tento dotační program byl zaveden v roce 2002. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Podprogramy:

13.A. Podpora zavedení systémů řízení jakosti a systému environmentálního managementu podle norem ISO.

13.B. Podpora zvyšování funkčnosti a účinnosti systému kritických bodů (HACCP).

13.C. Podpora spotřeby českých potravinářských výrobků

Tabulka 40. Vývoj dotačního titulu 13. Podpora zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu

	2002	2003
počet žadatelů	140	301
počet schválených příjemců	104	273
procento úspěšnosti v %	74	91
požadováno v Kč	523998041	1067573645
přiznáno v Kč	264101064	349930010
čerpano v Kč	263985789	349930010

Zdroj:MZe

2.3.28. 13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účel: zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a zlepšení hygienických podmínek zabezpečením transferu nových technologií a inovací do zpracování zemědělských produktů. Dotace je formou dotace na pořízení dlouhodobého majetku.

Tabulka 41. Vývoj dotačního titulu 13. Podpora zpracování zemědělských produktů

	2006	2007
počet žadatelů	144	239
počet schválených příjemců	123	216
procento úspěšnosti v %	85	90
požadováno v Kč	380145116	700045769
přiznáno v Kč	249800738	309974690
čerpano v Kč	243947755	309974690

Zdroj:MZe

2.3.29. 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Účel: částečná kompenzace újmy rybářským subjektům, které nastaly při vzniku celospolečenských a vodohospodářských funkcí rybníků. Jedná se o formu podpory dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Tabulka 42. Vývoj dotačního titulu 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

	2003	2004	2005	2006	2007
počet žadatelů	35	193	204	251	275
počet schválených příjemců	35	188	204	247	268
procento úspěšnosti v %	100	97	100	98	
požadováno v Kč	71707610	77844478	80244358	83408241	90074719
přiznáno v Kč	-	68690600	68244870	69415021	69467216
čerpano v Kč	71536165	68690583	68244851	69414994	69467187

Zdroj:MZe

2.3.30. 15x. Podpůrné programy na zmírnění škod vzniklých v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek

Účel: snaha o zmírnění škod vzniklých v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Podprogramy:

154. zaorávky

155. škody na školkách

156. škody na chmelnici

Tabulka 43. Vývoj dotačního titulu 15x. Podpůrné programy na zmírnění škod vzniklých v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek

	154.	155.	156.	celkem 2003
počet žadatelů	3778	57	152	3987
počet schválených příjemců	3766	56	152	3974
procento úspěšnosti v %	99	98	100	99
požadováno v Kč	1487032853	6202284	48203762	1541438899
přiznáno v Kč	1344036028	-	-	1344036028
čerpano v Kč	1344817788	6190284	48203694	1399211766

Zdroj:MZe

2.3.31. 999. Kompenzace za škody způsobené povodněmi v srpnu 2002

Účel: snaha o zmírnění škod vzniklých následků povodní v létě 2002. Peněžní prostředky z tohoto dotačního titulu byly čerpány i v roce 2003. Jedná se o formu podpory neinvestiční a přímé nenávratné dotace.

Podprogramy:

A.1. Program - dotace na zmírnění škod na polních kulturách způsobených povodněmi v srpnu 2002

A.2. Program - dotace na zmírnění škod na lesních školkách způsobených povodněmi v srpnu 2002

A.3. Program - dotace na zmírnění škod na rybích obsádkách v rybnících způsobených povodněmi v srpnu 2002

A.4. Program - dotace na zmírnění škod způsobených povodněmi v srpnu 2002 v potravinářském průmyslu

A.5. Program - dotace na zmírnění škod u specifických subjektů způsobených povodněmi v srpnu 2002

Tabulka 44. Vývoj dotačního titulu 999. Kompenzace za škody způsobené povodněmi v srpnu 2002

	2002	2003
počet žadatelů	2695	97
počet schválených příjemců	2696	97
procento úspěšnosti v %	100	100
požadováno v Kč	1216969360	335353543
přiznáno v Kč	1015286052	141079696
čerpano v Kč	973256329	74037013

Zdroj:MZe

K těmto dotačním titulům patří i podpory dle nařízení vlády.

3. Metodika

3.1. Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je provést analýzu hospodaření dvou mnou vybraných zemědělských podniků za pomoci finanční analýzy. A to vyhodnocením jak s dotacemi, tak bez dotací. A také tyto podniky porovnat s průměrnými zemědělskými podniky. Dále se hlouběji zaměřit na zemědělské družstvo Nečín a provést analýzu první volné dřevěné stáje v Oborách tohoto druhu v ČR.

3.2. Zdroje informací

Pro bakalářskou práci byly vybrány zemědělské podniky ZD AGROBETA MM s.r.o. se sídlem v Rychnově nad Malší. Druhým podnikem je ZD Nečín se sídlem v Nečíně. Informace byly sehnány osobně po domluvě s řediteli zemědělských podniků. U druhého zmiňovaného podniku bylo potřeba získat více informací především ohledně volné analyzované stáje v Oborách.

Dále byly informace čerpány z internetových stránek Ministerstva zemědělství ČR (www.mze.cz), Vše o evropské unii (www.euroskop.cz), Státního zemědělského intervenčního fondu (www.szif.cz), Internetový zemědělský podnik (www.agroweb.cz), aj.

K hodnocení hospodářské činnosti byla použita finanční analýza především podle [2], [4].

3.3. Finanční analýza

Patří k základním cílům finančního řízení podniku. Finanční analýza se zpočátku orientovala na absolutní změny výkazů, později se zabývala rentabilitou, likviditou a hospodárností a postupně se rozvíjela do dnešní doby. Je úzce spojena s finančním účetnictvím. Poskytuje data a informace pro finanční rozhodování prostřednictvím základních finančních zdrojů:

- účetní výkazy – rozvaha
- výsledovka a příloha (vč. cash flow)
- výroční zprávy společnosti

Nedostatek účetních výkazů[1]:

- zobrazuje minulost a neobsahují výhledy do budoucna
- udává jen údaje momentálního typu (k určitému datu)
- mají malou vypovídací schopnost
- neposkytují úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, o silných a slabých stránkách, nebezpečí, trendech a celkové kvalitě hospodaření

Finančním zdravím podniku se tedy rozumí taková míra zhodnocení vloženého kapitálu (míry zisku), která je považována investory vzhledem k výši rizika.

Uživatelé finanční analýzy[1]:

- současní investoři (akcionáři, společníci firmy), aby se ujistili zda své peníze investovali vhodně a zda zajistí trvání a rozvoj podniku
- obchodní partneři (jedná se především o dodavatele, kteří si díky finanční situaci podniků vybírají nejvhodnější odběratele)
- banky (jedná se o poskytnutí úvěru, zda bude podnik schopen hradit úroky a splátky)

Poměrové ukazatele finanční analýzy

Jedná se o nejrozšířenější metodu finanční analýzy. Vyjadřuje vztah mezi dvěma nebo více absolutními ukazateli pomocí jejich podílu. Tyto ukazatelé umožňují získat nenákladný obraz o finančních charakteristikách podniku. V praxi se soustřeďuje na ukazatele, kteří poskytují určité informace.

Poměrové ukazatele se člení na[2]:

- ukazatele rentability
- ukazatele aktivity
- ukazatele zadluženosti
- ukazatele likvidity
- ukazatele tržní efektivity

3.3.1. Ukazatele rentability

Měřítka schopnosti podniku dosahovat zisku pomocí investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku z podnikání. Rentabilitu lze chápat. Že poměruje zisk dosažený z podnikání k různým základnám.

Kategorie zisku v anglosaských zemích[2]:

EBDIT=ZUOD – zisk před odečtením odpisů, úroků a daní

EBIT=ZUD – zisk před odečtením úroků a daní = provozní hospodářský výsledek

EBT=ZD – zisk před zdaněním

EAT=Z – zisk po zdanění = čistý zisk (po vyplacení dividend)

ROE (rentabilita vlastního kapitálu)

Vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého akcionáři, zhodnocení by mělo být tak velké, aby pokrylo obvyklou výnosovou míru a rizikovost premií. Pokud je trvale nízká, potom je podnik ohrožen a může dojít k zániku. Ukazatel ROE by měl být vyšší než ukazatel ROA.

$$ROE = \frac{HV \text{ před zdaněním}}{\text{vlastní kapitál}}$$

ROA (rentabilita celkového kapitálu)

Struktura je irelevantní, hodnotí se reprodukce veškerého kapitálu bez ohledu, zda je kapitál vlastní nebo cizí. Zahrnutí úroků do nákladů sníží zisk a tím je pak i nižší daň z příjmu. Proto je cena cizího kapitálu nižší o ušetřenou daň. Vyjadřuje nám z kolika procent ročně se celkový kapitál vrací ve formě zisku.

$$ROA = \frac{HV \text{ před zdaněním}}{\text{celková aktiva}}$$

ROS (rentabilita tržeb)

Hodnotí úspěšnost (neúspěšnost) podniku v tržním prostředí. Udává jaký zisk připadá na 1Kč výnosu.

$$ROS = \frac{HV \text{ před zdaněním}}{\text{tržby}}$$

3.3.2. Ukazatele aktivity

Pomocí aktivity měříme, jak efektivně podnik hospodaří se svým majetkem. Má-li aktiv více, než je potřeba, vznikají zbytečné náklady a zároveň nízký zisk. Pokud má nedostatek aktiv, přichází o výnosy, které mohl získat.

Vázanost DHM a DNM

$$Vázanost = \frac{DHM, DNM \text{ v } ZC}{tržby}$$

Doba obratu zásob

Odhaduje se zde počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podnikání, tzn. ukazatel nám vypočítá průměrný časový interval, který zůstane v podniku do doby jejich spotřeby.

$$Doba \text{ obratu } zásob = \frac{zásoby}{tržby} * 360$$

Doba obratu pohledávek

Používá se hlavně k účtu 311 (odběratelé), zjišťuje nám dobu mezi prodejem a zaplacením od svých odběratelů. Tento ukazatel je potřeba srovnat s platebními podmínkami, které si firma stanovuje. Je-li delší než doba splatnosti, znamená to, že odběratelé neplatí své účty včas.

$$Doba \text{ obratu } pohledávek = \frac{pohledávky}{tržby} * 360$$

Rychlost obratu zásob

Výsledek nám ukazuje počet obrátů. To znamená, kolikrát se přemění zásoby v další formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a další nákup zásob.

$$Rychlost \text{ obratu } zásob = \frac{tržby}{zásoby}$$

Rychlost obratu pohledávek

Udává jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky, tzv. počet obrátek. Vyjadřuje počet dní, jak dlouho se majetek podniku vyskytuje v podobě pohledávek (tzv. průměrné inkasní období).

$$Rychlost\ obratu\ pohledávek = \frac{tržby}{pohledávky}$$

Rychlost obratu závazků

$$Rychlost\ obratu\ závazků = \frac{tržby}{závazky}$$

3.3.3. Ukazatele zadluženosti

Vyjadřuje fakt, že podniky používají k financování svých aktiv a činností cizí zdroje (dluhy). To ovlivňuje jak výnosnost kapitálu akcionářů, tak riziko. Jedná se o vztah mezi cizími zdroji a vlastními zdroji. Čím více je podnik zadlužen, tím se zvyšuje finanční riziko. Problémem bývá stanovit správnou skladbu zdrojů = finanční struktura.

Stupeň zadluženosti (v %)

Jedná se o jeden z důležitých ukazatelů, představuje podíl mezi kapitálem poskytnutým věřiteli a kapitálem poskytnutým vlastníky. Dlouhodobou finanční jistotu nám vyjádří nižší hodnota ukazatele. Samozřejmě platí, čím vyšší hodnota ukazatele je, tím je větší zadluženost podniku a zároveň i stoupá riziko pro akcionáře a věřitele. Zadluženost však není negativní charakteristikou, neboť není možné, aby podnik používal k financování pouze vlastní zdroje.

$$Stupeň\ zadluženosti = \frac{cizí\ kapitál}{celkový\ kapitál} * 100$$

Míra finanční samostatnosti (v %)

Další ukazatel k měření zadluženosti je ukazatel poměru vlastního jmění k celkovým aktivům. Tento ukazatel je doplňkem k ukazateli předchozímu (součet se

rovna 1, resp. 100%). Tento ukazatel vyjadřuje proporcii, v níž jsou aktiva podniku investována penězi akcionářů. Používá se pro hodnocení finanční a hospodářské stability podniku. Vyšší stupeň samostatnosti nám vyjádří vyšší hodnota ukazatele. V ukazateli rentability jsme se již setkali s převrácenou hodnotou tohoto ukazatele, tzv. finanční pákou. Poměr cizích a vlastních zdrojů souvisí s cenou kapitálu. Je známo, že cizí kapitál je levnější než vlastní kapitál.

$$\text{Míra finanční samostatnosti} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

Úrokové krytí

Tento ukazatel informuje o tom, kolikrát celkový efekt reprodukce převyšuje úrokové platby. Do čitatele dosazujeme výsledek hospodaření před odečtením úroků a daní (EBIT), protože úrok je nákladová položka odčitatelná od daňového základu, není schopnost podniku zaplatit úroky ovlivněna zdaněním. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím je finanční situace podniku lepší.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}}$$

3.3.4. Ukazatele likvidity

Je jednou ze základních podmínek úspěšné existence podniku v tržním prostředí. Vyjadřuje schopnost podniku hradit splatné závazky. Likvidita poměřuje to, čím je možno platit (činitel) tím, co je nutno zaplatit (jmenovatel).

Likvidnost = označuje míru obtížnosti transformovat majetek do hotovostní formy.

Solventnost = obecná schopnost podniku získat prostředky na úhradu svých závazků.

Běžná likvidita

Měří platební schopnost podniku kratšího období (obvykle měsíc). Vyjadřuje kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky. V praxi je velice rozšířený. Hodnota by se měla pohybovat v intervalu 1,5 - 2,5. Čím je vyšší, tím menší je riziko platební neschopnosti. To je vyvolané tím, že odběratelé nezaplatí všechny pohledávky (inkasní riziko) nebo podnik své výrobky neprodá (realizační riziko).

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžný majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita

Odstraňuje nedostatky v ukazateli běžné likvidity. V západních zemích se za průměrnou hodnotu považuje hodnota kolem 1. Ze jmenovatele z oběžných aktiv se vylučují zásoby a v čitateli jsou ponechány peněžní prostředky (v hotovosti a na bankovních účtech), krátkodobé cenné papíry a krátkodobé pohledávky.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{(\text{oběžný majetek} - \text{zásoby})}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Okamžitá likvidita

Zjišťuje schopnost podniku uhradit i hned své splatné závazky. Používá se pro interní vnitropodnikové analýzy. Nejlepší a uspokojivou hodnotou je hodnota minimálně 0,2.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

4. Praktická část

4.1. Zemědělské družstvo Nečín

4.1.1. Finanční analýza

Rozvaha pro rok 2005 s dotacemi v tis.Kč

2005			
Aktiva celkem	131800	Pasiva celkem	131800
Dlouhodobý majetek	85912	Vlastní kapitál	68889
<i>dlouhodobý hmot.majetek</i>	78418	ZK	41151
<i>dlouhodobý fin.majetek</i>	7494	<i>kapitálové fondy</i>	847
Oběžná aktiva	45830	<i>rezervní fondy</i>	29003
<i>zásoby</i>	27826	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	-4200
<i>materiál</i>	3857	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	2088
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	4748	Cizí zdroje	62911
<i>výrobky</i>	11015	<i>dlouhodobé závazky</i>	23587
<i>zvířata</i>	8206	<i>krátkodobé závazky</i>	11486
<i>krátkodobé pohledávky</i>	10816	<i>bankovní úvěry</i>	27838
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	7188	Časové rozlišení (V příšt.období)	0
Časové rozlišení (N příšt.období)	58		

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2005 s dotacemi v tis.Kč

	2005
Výkony	50928
Výkonová spotřeba	35199
Osobní náklady	19845
Daně a poplatky	1114
Odpisy DHM a DNM	9648
Tržby z prodeje DM. a materiálu	4383
Zůstatková cena prod.DM a mat.	2485
Ostatní provozní výnosy-dotace	16931
Ostatní provozní náklady	0
Provozní výsledek hospodaření	3951
Výnosové úroky	854
Nákladové úroky	1496
Ostatní finanční náklady	1537
Finanční výsledek hospodaření	-2179
Daň z příjmu za běžnou činnost	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1772
Mimořádné výnosy	381
Mimořádné náklady	65
Mimořádný výsledek hospodaření	316
Výsledek hospodaření za účetní období	2088

Výsledek hospodaření před zdaněním	2088
------------------------------------	------

Zdroj: interní materiály firmy

Rozvaha pro rok 2005 bez dotací v tis.Kč

2005			
Aktiva celkem	114869	Pasiva celkem	114869
Dlouhodobý majetek	85912	Vlastní kapitál	51958
<i>dlouhodobý hmot.majetek</i>	78418	ZK	41151
<i>dlouhodobý fin.majetek</i>	7494	<i>kapitálové fondy</i>	847
Oběžná aktiva	28899	<i>rezervní fondy</i>	29003
<i>zásoby</i>	27826	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	-4200
<i>materiál</i>	3857	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	-14843
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	4748	Cizí zdroje	62911
<i>výrobky</i>	11015	<i>dlouhodobé závazky</i>	23587
<i>zvířata</i>	8206	<i>krátkodobé závazky</i>	11486
<i>krátkodobé pohledávky</i>	10816	<i>bankovní úvěry</i>	27838
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	-9743	Časové rozlišení (V příšt.období)	0
Časové rozlišení (N příšt.období)	58		

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2005 bez dotací v tis.Kč

	2005
Výkony	50928
Výkonová spotřeba	35199
Osobní náklady	19845
Daně a poplatky	1114
Odpisy DHM a DNM	9648
Tržby z prodeje DM. a materiálu	4383
Zůstatková cena prod.DM a mat.	2485
Ostatní provozní výnosy-dotace	0
Ostatní provozní náklady	0
Provozní výsledek hospodaření	-12980
Výnosové úroky	854
Nákladové úroky	1496
Ostatní finanční náklady	1537
Finanční výsledek hospodaření	-2179
Daň z příjmu za běžnou činnost	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1772
Mimořádné výnosy	381
Mimořádné náklady	65
Mimořádný výsledek hospodaření	316
Výsledek hospodaření za účetní období	-14843
Výsledek hospodaření před zdaněním	-14843

Zdroj: interní materiály firmy

Rozvaha pro rok 2006 s dotacemi v tis.Kč

2006			
Aktiva celkem	126751	Pasiva celkem	126751
Dlouhodobý majetek	82789	Vlastní kapitál	72366
<i>dlouhodobý hmot.majetek</i>	75275	ZK	41149
<i>dlouhodobý fin.majetek</i>	7514	<i>kapitálové fondy</i>	857
Oběžná aktiva	43758	<i>rezervní fondy</i>	29015
<i>zásoby</i>	30738	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	-2112
<i>materiál</i>	3964	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	3457
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	4502	Cizí zdroje	54382
<i>výrobky</i>	14404	<i>dlouhodobé závazky</i>	22463
<i>zvířata</i>	7868	<i>krátkodobé závazky</i>	8289
<i>krátkodobé pohledávky</i>	7055	<i>bankovní úvěry</i>	23630
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	5965	Časové rozlišení (V příšt'.období)	3
Časové rozlišení (N příšt'.období)	204		

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2006 s dotacemi v tis.Kč

	2006
Výkony	56464
Výkonová spotřeba	37291
Osobní náklady	22035
Daně a poplatky	989
Odpisy DHM a DNM	10454
Tržby z prodeje DM. a materiálu	6173
Zůstatková cena prod.DM a mat.	4115
Ostatní provozní výnosy-dotace	18397
Ostatní provozní náklady	873
Provozní výsledek hospodaření	5277
Výnosové úroky	802
Nákladové úroky	1639
Ostatní finanční náklady	1618
Finanční výsledek hospodaření	-2454
Daň z příjmu za běžnou činnost	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	2823
Mimořádné výnosy	730
Mimořádné náklady	96
Mimořádný výsledek hospodaření	634
Výsledek hospodaření za účetní období	3457
Výsledek hospodaření před zdaněním	3457

Zdroj: interní materiály firmy

Rozvaha pro rok 2006 bez dotací v tis.Kč

2006			
Aktiva celkem	108354	Pasiva celkem	108354
Dlouhodobý majetek	82789	Vlastní kapitál	53969
<i>dlouhodobý hmot.majetek</i>	75275	ZK	41149
<i>dlouhodobý fin.majetek</i>	7514	<i>kapitálové fondy</i>	857
Oběžná aktiva	25361	<i>rezervní fondy</i>	29015
<i>zásoby</i>	30738	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	-2112
<i>materiál</i>	3964	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	-14940
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	4502	Cizí zdroje	54382
<i>výrobky</i>	14404	<i>dlouhodobé závazky</i>	22463
<i>zvířata</i>	7868	<i>krátkodobé závazky</i>	8289
<i>krátkodobé pohledávky</i>	7055	<i>bankovní úvěry</i>	23630
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	-12432	Časové rozlišení (V příšt.období)	3
Časové rozlišení (N příšt.období)	204		

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2005 bez dotací v tis.Kč

	2006
Výkony	56464
Výkonová spotřeba	37291
Osobní náklady	22035
Daně a poplatky	989
Odpisy DHM a DNM	10454
Tržby z prodeje DM. a materiálu	6173
Zůstatková cena prod.DM a mat.	4115
Ostatní provozní výnosy-dotace	0
Ostatní provozní náklady	873
Provozní výsledek hospodaření	-13120
Výnosové úroky	802
Nákladové úroky	1639
Ostatní finanční náklady	1618
Finanční výsledek hospodaření	-2454
Daň z příjmu za běžnou činnost	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	2823
Mimořádné výnosy	730
Mimořádné náklady	96
Mimořádný výsledek hospodaření	634
Výsledek hospodaření za účetní období	-14940
Výsledek hospodaření před zdaněním	-14940

Zdroj: interní materiály firmy

4.1.2. Poměroví ukazatele

1) UKAZATELE RENTABILITY:

- ROE (rentabilita vlastního kapitálu)

$$\text{ROE} = \text{HV PŘED ZDANĚNÍM} / \text{VLASTNÍ KAPITÁL}$$

- ROA (rentabilita celkového kapitálu)

$$\text{ROA} = \text{HV PŘED ZDANĚNÍM} / \text{CELKOVÁ AKTIVA}$$

- ROS (rentabilita tržeb)

$$\text{ROS} = \text{HV PŘED ZDANĚNÍM} / \text{TRŽBY}$$

2) UKAZATELE AKTIVITY:

- Vázanost DHM a DNM

$$\text{VÁZANOST} = \text{DHM, DNM} / \text{TRŽBY}$$

- Doba obratu zásob

$$\text{DOBA OBRATU ZÁSOb} = (\text{ZÁSObY} / \text{TRŽBY}) * 360$$

- Doba obratu pohledávek

$$\text{DOBA OBRATU POHLEDÁVEK} = (\text{POHLEDÁVKY} / \text{TRŽBY}) * 360$$

- Rychlost obratu zásob

$$\text{RYCHLOST OBRATU ZÁSOb} = \text{TRŽBY} / \text{ZÁSObY}$$

- Rychlost obratu pohledávek

$$\text{RYCHLOST OBRATU POHLEDÁVEK} = \text{TRŽBY} / \text{POHLEDÁVKY}$$

- Rychlost obratu závazků

$$\text{RYCHLOST OBRATU ZÁVAZKŮ} = \text{TRŽBY} / \text{ZÁVAZKY}$$

3) UKAZATELE ZADLUŽENOSTI

- Míra finanční samostatnosti (v %)

$$\text{MÍRA FINANČNÍ SAMOSTATNOSTI} = (\text{VL. KAPITÁL} / \text{CEL. MAJETEK}) * 100$$

- Stupeň zadluženosti (v %)

$$\text{STUPEŇ ZADLUŽENOSTI} = (\text{CIZÍ KAPITÁL} / \text{CELKOV. KAPITÁL}) * 100$$

- Úrokové krytí

$$\text{ÚROKOVÉ KRYTÍ} = \text{EBIT} / \text{NÁKLADOVÉ ÚROKY}$$

4) UKAZATELE LIKVIDITY

- Běžná likvidita

$$\text{BĚŽNÁ LIKVIDITA} = \text{OBĚŽNÝ MAJETEK} / \text{KR. ZÁVAZEK}$$

- Pohotová likvidita

$$\text{POHOTOVÁ LIKVIDITA} = (\text{OBĚŽNÝ MAJETEK} - \text{ZÁSObY}) / \text{KR. ZÁVAZKY}$$

- Okamžitá likvidita

$$\text{OKAMŽITÁ LIKVIDITA} = \text{PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY} / \text{KR. ZÁVAZKY}$$

4.1.3. Výpočty poměrových ukazatelů:

	2005	2005	2006	2006
Finanční ukazatele	s dotacemi	bez dotací	s dotacemi	bez dotací

1) Ukazatele rentability

ROE	0,03031	-0,28567	0,047771	-0,27683
ROA	0,015842	-0,12922	0,027274	-0,13788
ROS	0,03775	-0,26836	0,055191	-0,23852

2) Ukazatele aktivity

vázanost	1,243333	1,243333	1,034868	1,034868
doba obratu zásob	181,1097	181,1097	176,6636	176,6636
doba obratu pohledávek	70,39757	70,39757	40,54792	40,54792
rychlost obratu zásob	1,987745	1,987745	2,037771	2,037771
rychlost obratu pohledávek	5,113813	5,113813	8,878384	8,878384
rychlost obratu závazků	1,577025	1,577025	2,036843	2,036843

3) Ukazatele zadluženosti

míra fin.samostatnosti	52,26783	45,2324	57,09304	49,80804
stupeň zadluženosti	47,73217	54,7676	42,90459	50,18919
úrokové krytí	0,395722	-10,9218	1,109213	-10,1153

4) Ukazatele likvidity

běžná likvidita	3,990075	2,51602	5,279045	3,059597
pohotovostná likvidita	1,567473	0,093418	1,570756	-0,64869
okamžitá likvidita	0,625805	-0,84825	0,719628	-1,49982

Zdroj: autor

Zemědělské družstvo Nečín se nachází v přibližné nadmořské výšce 410 m.n.n., tudíž spadá do první kategorie, která zahrnuje oblasti do 450 m.n.m. Údaje tohoto podniku jsem srovnala s průměrnými zemědělskými podniky [7].

Celková aktiva podniku se oproti roku 2005 snížili zhruba o 5 mil.Kč, což je o 17 mil.Kč méně než mají průměrné zemědělské podniky. Dlouhodobý majetek se jen mírně snížil a je lehce pod průměrnou hranicí. Oběžná aktiva jsou přibližně na stejné úrovni, ale oproti průměrnému podniku jsou zhruba o 16 mil.Kč nižší, ale zato zásoby v roce 2006 zaznamenaly nárůst přibližně o 3 mil.Kč.

Celková pasiva jsou na tom v podstatě stejně, jako celková aktiva. Vlastní kapitál se sice zvýšil, ale pořád je pod hranicí průměru, může za to především výsledek hospodaření minulých let, který byl v mínusu a to pro rok 2005 je to -4,2 mil.Kč a v roce 2006 už jen -2,1 mil.Kč. Díky této ztrátě není čistý zisk tak veliký, jako mají průměrné podniky. U tohoto podniku je vidět, že má více vlastního kapitálu než cizího, ale i tak se s hodnotou cizího kapitálu pohybuje nad hranicí průměrného podniku a to o necelých 8

mil.Kč. V podniku převažují spíše dlouhodobé závazky nad krátkodobými, v roce 2006 dokonce krátkodobé závazky snížily o 3 mil.Kč.

Objem dotací se zvyšuje, a to každý rok zhruba o 3 mil.Kč nad hranici. Co se týče hospodářského výsledku, tak provozní se každý rok pohybuje okolo průměrné hranice. Finanční hospodářský výsledek se za poslední dva roky moc nezměnil, stále se pohybuje až 2 mil.Kč v minusu. Mimořádný výsledek hospodaření je na tom stejně jako provozní, pohybuje se okolo hranice průměrného podniku.

Rentabilita

Je možné vidět, že bez dotací tento zemědělský podnik by neměl příliš dlouho budoucnost, jelikož i v roce 2005 a i v 2006 byl ve ztrátě.

Když bereme v úvahu dotace situace už je lepší. Mezi lety 2005 a 2006 byl u všech ukazatelů zaznamenán nárůst a to poměrně význačný. Z ukazatele **rentability vlastního kapitálu** můžeme vyčíst, že vlastní kapitál vydělá 3 % (2005) a 4,78 % (2006) ze své hodnoty, což není obecně moc velký ukazatel, nýbrž u zemědělského podniku, kde lze předpokládat velké množství dlouhodobých aktiv (i drobných dlouhodobých aktiv, tudíž zahrnutých v oběžných aktivech) je toto číslo už lepší. Výnosnost lze porovnat s inflací, to znamená, že v případě, pokud je výnosnost vyšší než inflace, vkladatel netratí. V roce 2005 se inflace pohybovala kolem 1,9, což je hodnota nižší, než naše naměřená rentabilita a v roce 2006 byla inflace 2,5, což je též nižší hodnota, tudíž náš vkladatel netratí. Pokud počítáme **rentabilitu celkového kapitálu** situace už je o trošku horší, jen 1,58 % (2005) a 2,72 % (2006) se nám vrátí z celkového kapitálu v podobě zisku, což jsou čísla velice nízká. **Rentabilita tržeb** potom ukazuje, že 2,84 % (2005) a 4,18 % (2006) ze všech námi přijatých výnosů se proměnilo na čistý zisk.

Aktivita

Rychlost obratu zásob se nějak výrazně nemění. Zásoby se v roce 2005 přeměnily v jinou formu oběžného majetku přibližně 2x, v dalším roce nedošlo k žádné změně, též 2x. **Doba obratu zásob** nám udává průměrný časový interval, který zůstane v podniku do doby jejich spotřeby. Doba obratu zásob byla v roce 2005 přibližně 182 dní a o rok později 177 dní. Musíme vzít v potaz to, že hodnoty zásob používané k výpočtu těchto ukazatelů jsou rozvahové položky vykazované ke konci roku a nezobrazují tak stav zásob během roku. Z rychlosti obrátů vyplývá, že podnik váže peněžní prostředky v zásobách zbytečně dlouho. Za to **doba obratu pohledávek** nám vyjadřuje dobu mezi prodejem a zaplacením

od svých odběratelů. Je vidět, že doba zaplacení se velice snížila z 71 dní (2005) na pouhých 41 dní (2006), je to také jedna věc z cílů podniku.

Jen u **rychlosti obratu pohledávek** se hodnota 5,1 (2005) zvýšila až na 8,9 (2006). V porovnání s průměrným zemědělským podnikem je hodnota vcelku shodná 6,55 (2005) a 6,53 (2006), až na poslední rok.

Zadluženost

Míra zadluženosti a stupeň jsou ukazatele, které nám definují strukturu kapitálu v podniku. Prakticky nám v % ukazují, kolik máme vlastního a cizího kapitálu. Přibližně 50 % cizího kapitálu je vyšší číslo, ale u podniku, který je náročný na výši aktiv, je ještě pochopitelný. Ale vzhledem k tomu, že financování z větší části cizích zdrojů je lepší, neboť podnik dosáhne nižší daně z příjmu a tudíž vyššího zisku, nebylo by špatně mít více kapitálu cizího. **Úrokové krytí** se zvýšilo, což je dobře, neboť čím vyšší je hodnota, tím je finanční situace podniku lepší.

Likvidita

Ukazatele likvidity ukazuje, jak rychle je podnik schopen plnit své závazky. Též je vhodné brát ohled na dotace, jak s nimi, tak bez nich. Pokud je firma ve ztrátě, samozřejmě to způsobí nemožnost platit. Tudíž bude vycházet záporná hodnota.

S dotacemi je situace podniku příznivá, **běžná likvidita** je poměrně vysoká, což ukazuje velký poměr oběžného majetku. Čím vyšší je hodnota, tím menší je riziko platební neschopnosti. Běžná likvidita u průměrných podniků pro rok 2005 je 3,48 a pro rok 2006 je 3,68. **Pohotová likvidita**, která už má větší vypovídací schopnost v roce 2005 měla hodnotu 1,56, což je více než v pořádku, o rok později se hodnota nějak výrazně nezměnila (1,57). Nejlepší je mírně nad jedna. **Peněžní likvidita** ukazuje, kolik % svých krátkodobých závazků bychom byli okamžitě schopni zaplatit. 63 % a 72 % jsou dobré hodnoty, jelikož je nepravděpodobné, že by tolik % našich dodavatelů chtělo zaplatit v jeden okamžik.

4.1.4. Analýza ZD Nečín

Zemědělské družstvo Nečín, okr. Příbram hospodaří v oblasti středního Povltaví, bramborářská oblast v nadmořské výšce 410 m s častými přísušky v letním období, specializuje se na rostlinou a živočišnou výrobu. Doplnkem těchto výrob je v omezeném rozsahu přidružená výroba – výroba licího zásypu (Grapos, míchací směs, Magnal). Celé družstvo je zařazeno do LFA.

Tabulka 45. Zemědělská půda - výměra

	1.1.2006	1.1.2007
výměra zemědělské půdy	2790,35 ha	2806,05 ha
z toho orná	2223,63 ha	2244,03 ha

Zdroj: interní materiály firmy

Rostlinná výroba

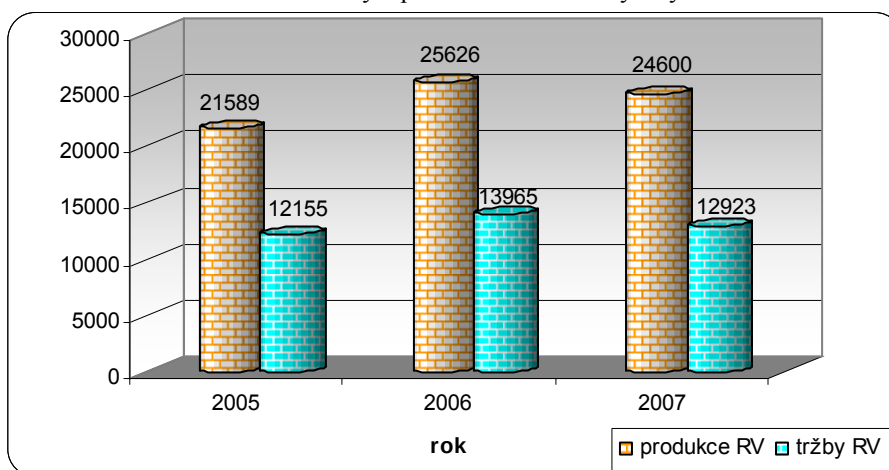
V rostlinné výrobě se družstvo specializuje na produkci obilovin, a to na celkové výměře 876,57 ha s průměrným výnosem 3,352 t/ha. Obiloviny se pěstují jak na krmné účely (zajištění výroby krmných směsí pro ŽV), tak potravinářské účely (pšenice, žito, výroba osiv).

Tabulka 46. Další využití orné půdy 2006

	ha	prům.výnos v t
brambory	31,29	15,21
řepka	357,74	3,58
lupina	72,59	0,50
bob	44,68	0,50
kukuřice na zeleno	328,64	31,33
pícniny na orné půdě+osivo	488,89	24,50
trvalé travní porosty	559,96	6,37
kmín	23,23	0,45

Zdroj: interní materiály firmy

Graf 1. Tržby a produkce rostlinné výroby

Zdroj: autor

Živočišná výroba

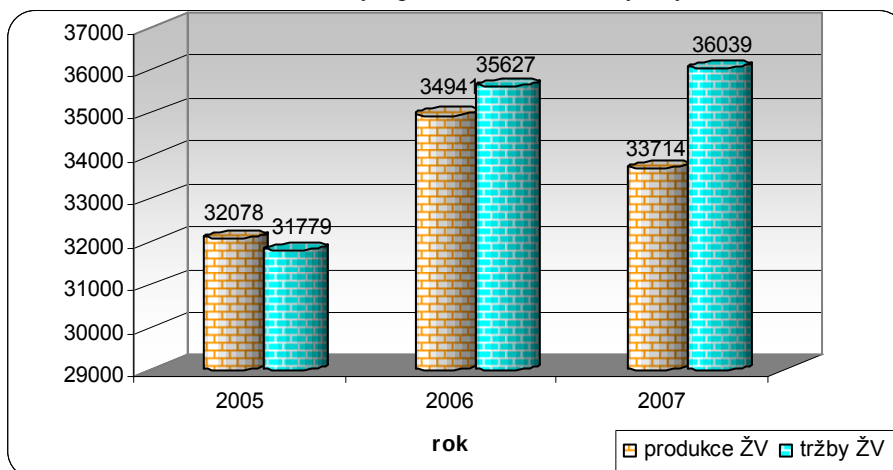
V živočišné výrobě se družstvo specializuje na chov červenostrakatého skotu, a to zejména chov dojnic s tržní produkcí mléka. Chová se plemeno Montbeart a Fleckvieh. Hlavním cílem chovu dojnic je fitness, mléčná užitkovost, obsah bílkovin a tuků v mléce a masná užitkovost. Do vlastního chovu se zařazují pouze jalovičky, výkrm býků byl zrušen, býčci ve stáří 4-5 týdnů se prodávají hned z kravínů.

Tabulka 47. Stavby skotu a užitkovost

	2005	2006
stav dojnic v ks	689	599
roční užitkovost na 1 dojnici v l	4792	5794
denní dojivost na 1 dojnici v l	13,13	15,87
průměrná realizační cena za 1l	8,31	7,91
tržba za mléko v tis.Kč	26241	28188
telata do 6 měsíců v ks	362	263
přírůstek ks/den v kg	0,799	0,782
jalovice 6 měs.-1 rok v ks	108	171
přírůstek ks/den v kg	0,469	0,483
jalovice 1-2 roky v ks	227	213
přírůstek ks/den v kg	0,693	0,527
jalovice vysokobřezí v ks	26	50
počet KD	13098	18723

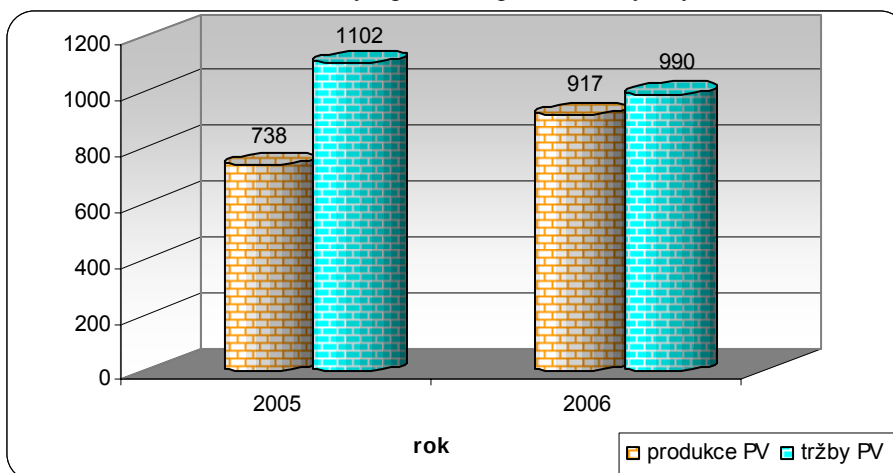
Zdroj: interní materiály firmy

Graf 2. Tržby a produkce živočišné výroby

Zdroj: autor

Graf 3. Tržby a produkce přidružené výroby

Zdroj: autor

Výsledky v oblasti prodeje a nákupu

Odbyt rostlinných výrobků se z větší části uzavírá smluvně a to v průběhu prvního čtvrtletí běžného roku (Primagra Milín, Lyckeby Amylex Horažďovice). Zbývající část určena k prodeji se prodává menším odběratelům, většinou s delšími odběratelskými vztahy. Při tom se podnik řídí cenovou nabídkou a lhůtou splatnosti.

Na odbyt mléka se uzavírá smlouva na kvótové období, upřesňuje se čtvrtletně. Zvířata se prodávají dle poptávky a cenové nabídky různým odběratelům, se kterými má družstvo dobré odběratelské vztahy.

Hlavními odběrateli jsou: Mlékařské hospodářské družstvo Benešov s 54,1% podílu na tržbách, Odbytové družstvo Brdy 12,3%, Primagra Milín, ze zahraničních odběratelů to je: Německo s 5,8% podílu na tržbách.

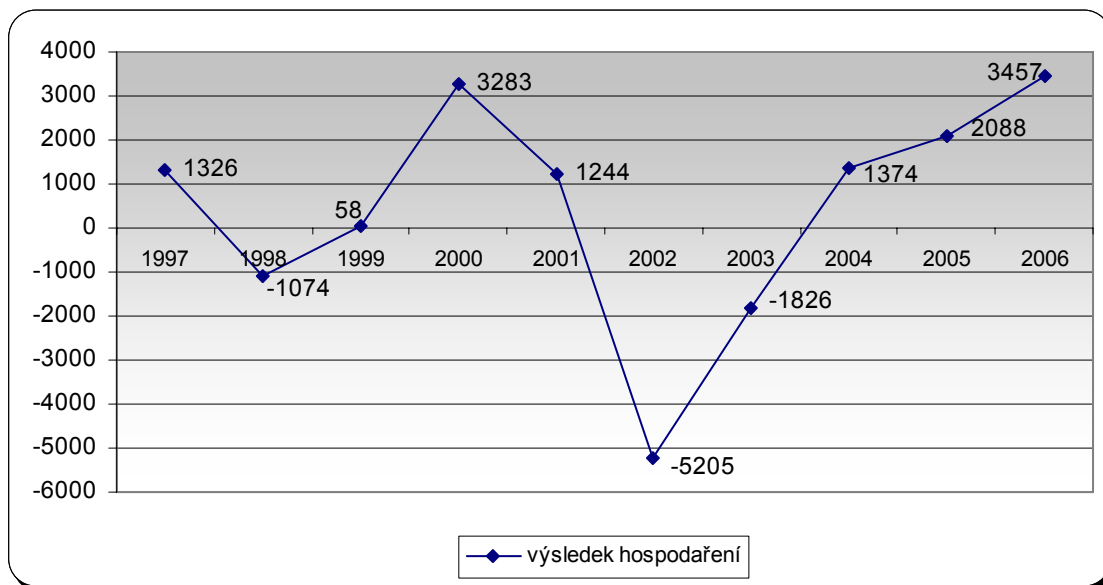
Hlavními dodavateli jsou: Silmet Příbram, Primagra Milín, Rustico Nová Ves.

Tabulka 48. Pořízení investic

Pořízené investice r.2006	v tis.Kč		Stoje pro RV	v tis.Kč
Zvířata do ZS	5544		Sběrný vůz EUROPROFI	1457
Pořízení staveb	1314		Rozmetadlo UH	162
Nákup půdy	1118		Žací stroj FS 332	207
Stroje pro RV	2366	→	Rozhrnovač senáže	226
Vybavení dílen	34		Pneumatické rozmetadlo osiv	77
Vybavení závodní kuchyně	13		Mulčovač	237
Počítač+tiskárna	34		Celkem	2366
Osobní auta 3x	19			
PM Drhovy	768			
Křovinořez	19			
Celkem	11229			

Zdroj: interní materiály firmy

Graf 4. Výsledek hospodaření za posledních 10 let

Zdroj: autor

Výsledky v oblasti personální a sociální politiky

V oblasti personální politiky je úkolem ZD i nadále vypracovat personální strategii s cílem optimalizovat strukturu pracovních míst. Na úseku ŽV se toto daří plnit ukončením

celé stavby kravína v Oborách a rekonstrukci bývalého kravína na OMD ve Skalici. Na úseku RV se počet pracovních míst řeší nákupem nových strojů. Průměrná mzda podniku se v roce 2007 zvýšila o 3581 Kč oproti roku 2005.

Tabulka 49. Ekonomické ukazatele 1

	2005	2006	2007-výhled
zisk, ztráta v tis.Kč	2088	3457	3530
dotace v tis.Kč	16931	18397	17500
prům.mzda v Kč	11559	14033	15140

Zdroj: interní materiály firmy

Tabulka 50. Ekonomické ukazatele 2

	2003	2004	2005	2006
přidaná hodnota	22828	16288	15729	19173
počet pracovníků	134	113	104	94
produktivita práce	170000	144000	151000	204000

Zdroj: interní materiály firmy

V oblasti sociální politiky jsou členům a zaměstnancům poskytovány tyto výhody:

- závodní stravování
- možnost nákupu naturálií dle množství a cen určených představenstvem ZD
- penzijní připojištění 200 Kč měsíčně každému zaměstnanci, který o toto projeví zájem

Výhled na rok 2007

Rostlinná výroba

K 15.5. 2007 podnik žádal o dotace ze SZIF v rámci SAPS, LFA a o poskytnutí dotace v rámci Agroenvironmentálního opatření:

- program B. Ošetřování travních porostů
- program C3. Pěstování meziplojin

Dotace z programu TOP-UP budou upřesněny v průběhu měsíce června 2007 a žádosti budou podávat do 31.7.2007.

Tabulka 51. Další využití orné půdy 2007

druh	ha
obiloviny	1050,84
brambory	30,49
řepka	323,83
kukuřice na siláž	266,47

jetel červený	112,92
vojtěška	2,45
ostatní jednoleté píce	125,06
ostatní víceleté píce	285,21
bob	16,91
hořčice	29,85
celkem orné půdy	2244,03

Zdroj: interní materiály firmy

Živočišná výroba

Pro kvótové období 2006/2007 platila uzavřená smlouva na dodávku syrového kravského mléka ve výši 3 009 792 kg, to je cca 2 930 664 l. Od 1.března 2007 výši dodávky zvýšili o 249 173 kg na celkovou výši 3 258 965 kg mléka, to je 3 173 286 l.

V kvótovém roce 2006/2007 byla kvóta překročena o 336 634 kg. Od 1.4.2007 byli změněni odběratelé mléka. Mléko se dodává do mlékárny v Chamu (Německo) a to prostřednictvím MHD JIH Tábor.

4.1.5. Volná stáj – první dřevostavba v ČR

Foto 1. Volná stáj z venku

Zdroj: autor

Věc kterou musím u tohoto podniku zmínit je volná stáj, kterou podnik vlastní v Oborách na Příbramsku a jezdí se na ní dívat několik zootechniků a lidí z celé ČR. Jedná se totiž o první dřevostavbu tohoto druhu v ČR dotovanou z EU.

Proč se stavěla farma dojnic v Oborách?

V rozhodovacích procesech při výstavbě farmy pro 500 kusů dojnic a vysokobřezích jalovic v Oborách v roce 1998-2001 hrál vliv vývoje systému ustájení a welfare v chovu skotu na konkurenceschopnost na budoucím evropském trhu.

Před výstavbou se chovalo 800 kusů dojnic v osmi vazných stájích. Tento způsob

Foto 2. Ředitel ZD Nečín Ing.František Melka s autorem BP

Zdroj: autor

individuálního ustájení se vyznačuje ohraničením životního prostoru pro jedno zvíře, nedostatkem pohybu, utlumením sociálního chování (limitovaný zrakový a distanční kontakt) s nízkou sociální aktivitou.

Dále byly problémovými oblastmi – krmný žlab, kotvení poutacího zařízení, plocha k ležení a stání zvířete, zakončení stání, otevřené kaliště apod. Dále vliv na rozhodování byl úbytek pracovních sil a zaměstnávání cizinců. Byli i tendence radikálně snížit chov skotu z důvodu špatných ekonomických ukazatelů.

Jak vypadaly začátky a přípravy?

Při přípravě projektu výstavby byly i názory na rekonstrukci původních staveb, které v té době byly publikovány v odborné literatuře. Došlo se k závěru, že původní stáje budou demolovány a bude postavena nová stáj, která bude splňovat požadované parametry pro ustájení dojnic.

Byl zpracován a schválen projekt Stavebním úřadem se železobetonovou konstrukcí o rozměrech 29 x 72 x 9 m – 4 metrový rozpon patek sloupů. Také byla i diskuze o ocelové konstrukci. V této době nebyl v České republice žádný dodavatel dřevěné konstrukce a projektanti byli zaměřeni pouze na ocelové a železobetonové konstrukce. Po určité době byla kontaktována firma Haas Fertigbau, která nabídla stavbu dřevěné konstrukce, která odpovídala představám o rozměrech 32 (+3) x 72 x 11,5 (+2,5) m – s 6-ti metrovým rozponem patek sloupů. Přes určité byrokratické problémy (žádost o odstranění stavby a dodatečné povolení) Stavebního úřadu se stavba dovedla do zdárného konce. Vlastní administrace výstavby trvala téměř 5 let, vlastní realizace trvala 6 měsíců. V dubnu 2004 začali stavět, v září byla hotová. Zkolaudována byla v prosinci.

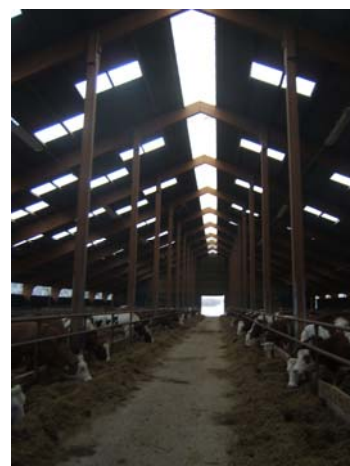
Financování

Na dostavbu kravína v Oborách byla podána žádost o finanční příspěvek z operačního programu. Žádost byla zkontrolována v květnu 2006. Dotace ve výši 45% přijatelných nákladů byla obdržena v roce 2006. Generálním dodavatelem byla firma Agromont z Vimperka. Celá investice stála družstvo 17 milionů Kč, z toho 9 milionů připadá na halu včetně vybavení, zbytek představovala jímka, dojírna, zemní práce apod. Pro 300 kusů ustajovacích míst byl náklad na jedno ustajovací místo 30 tis.Kč, celkem ušetřili 800 tis.Kč (o tolik byly vyšší nabídky staveb z jiných materiálů). Celý komplex výstavby splňuje podmínky welfare zvířat.

Popis stavby a její fungování

Boky stáje jsou volné s nízkým parapetem, stáj je otevřená až k zemi. Boční sítě kryjí shrnovací plachty. Vzduch tak může dobře proudit a dojnice mají výhled do přírody. Stavba má rozpon 32 a je dlouhá 72 metrů, na 100 kg hmotnosti dojnice tak připadá 9 m³ vzduchu, což je podstatně více než požadavek 6 m³. Boxy jsou vystlané pilinami a vyžrálým hnojem a na ně se denně přistýlá. Stáj s ústřední krmnou chodbou je situovaná jih - sever. Na její západní straně je o 40 % nižší prosvětlení střechy deskami, aby nedošlo k přehřátí sluncem. Celkem je okolo 30 % střechy prosvětleno. Zhruba uprostřed stáje ústí boční nahánka do dojírny, která je umístěna ve vedlejší budově a jde o tzv. trigon pro dvacet krav (7 + 8 + 5), což má za následek menší spotřebu splachové vody, nižší pracnost, dobrý přehled a kratší čekací doby. Napáječky jsou vyhřívané. Stáj je průjezdná s automatickým ovládáním vrat. Koncem roku 2004 koupilo družstvo míchací krmný vůz tažený značky Frasto.

Foto 3. Volná stáj uvnitř 1

Zdroj: autor

Foto 4. Ocelová jímka

Zdroj: autor

Veškeré práce stihnou tři pracovníci na směnu. Dva nahánějí do dojírny a obsluhují telata. A jeden stájník má na starost vyhrnování hnoje. Vedle stáje je nadzemní ocelová jímka z Atrany Ostrava. Stavba vyhovuje všem požadavkům. Tím, že není zapuštěná je dobrá kontrola úniku vod. A co krmení? Nekrmí zde směsnou krmnou dávku jako ve většině chovů u nás, ale dojnicím předkládají zelené krmení. Skoro všechny komponenty krmné dávky jsou z vlastní produkce družstva. Praktikovaný způsob krmení (tj. ráno předkrmení senáží, následně se třikrát během dne zakládá zelené krmení a odpoledne se krmí kukuřice) se v reprodukčních i zdravotních ukazatelích jeví jako naprosto vyhovující. Množství zeleného krmení na jednu dojnici na den se pohybuje kolem 30 – 40 kilogramů. Velice dobré ukazatele reprodukce jsou dány i skutečností, že inseminaci ve stádě si dělají sami. Z hlediska ekonomiky se náklady na jeden krmný den u dojnice pohybují kolem 120 – 130 korun.

A jak to zde vypadá v současné době?

V současné době je ustájeno v dokončeném areálu 457 dojnic, 45 savých dojnic, 36 vysokobřezích jalovic a 33 telat odstavených. Z následující tabulky můžete vidět zlepšení stavů určitých ukazatelů.

Foto 5. Volná stáj uvnitř 2

Zdroj: autor

Tabulka 52. Vývojové ukazatele ZD Nečín

ukazatel	původní stav	nový stav
množství dodaného mléka na jednoho ošetřovatele litry/den	150-200 l	1200-1600 l
narozeno telat na 1 ošetřovatele ks/rok	15-22	90-95
náklad elektr.energie Kč-litr dodaného mléka	0,33-0,45	0,179
veterinární náklady-léky + veterinář Kč/l vyrob.mléka	0,21	0,15
servis perioda - dny	105-110	85-95
procento březosti po 1 inseminaci/ po všech inseminacích	44/47	52/51
natalita telat - ks	98	115
roční užitkovost 1t.	4-4,5 tis.	6-6,5 tis.

Zdroj: interní materiály firmy

Tato stáj přinesla i další úspory např. ve spotřebě vody, dezinfekčních prostředků, krmiv a náklady na opravu a údržbu apod. Dále jsou lepší podmínky při kvalitě a množství.

V rámci operačního programu byla kladně vyřízena žádost o rekonstrukci kravína na OMD ve Skalici. S rekonstrukcí se začalo v květnu 2006 a dokončena byla v září stejného roku, dotace ve výši 45% přijatelných nákladů byla obdržena v roce 2007.

Družstvo dále počítá s rekonstrukcí kravína v Drhovech na cca 300 dojnic. Tato rekonstrukce bude závislá na výši mléčné kvóty, také uvažují o rekonstrukci odchovny mladého dobytka v Dal.Dušníkách (hala). A tato rekonstrukce je naopak závislá na vyřízení vlastnictví k pozemkům.

Přidružená výroba

Zájem o lici zásyp-grapos se ustálil. V jeho výrobě budou pokračovat podle poptávky.

Nákup strojů a investic

V roce 2006 požádali o OP EU o dotaci na rekonstrukci posklizňové linky v Drhovech. Uvedená akce má rozpočtové náklady 7 877 800 Kč, dotace by měla činit 35% z přijatelných nákladů, to je 2 310 tis.Kč. V současné době se navázejí stroje a začne probíhat montáž. V roce 2006 již část akce už proběhla.

V jednání je také nákup diskového podmítače LEMKEN, jeho pořizovací cena je přes 1 000 000 Kč. Projekčně mají připravený zastřešený senážní žlab v areálu Obory. O tuto dotaci z EU bude možno požádat v červenci roku 2007. V letošním roce pokračují s nákupem půdy jak za hotové, tak z hypotečního úvěru s dotací úroků PGRLF.

Výhled činnosti družstva

Rozšířit chov dojnic na 800-850 ks. Na středisku Drhovy realizovat výstavbu VKK na 400-450 ks dojnic včetně vysokobřezích jalovic. Realizovat výstavbu polních hnojišť a silážních žlabů (dodržovat zásady správné zemědělské praxe). Modernizovat traktorový park, dovybavit strojní linky na dopravu sypkých hmot, chlěvské mrvy a sklizně objemné píce.

Závěr

I v roce 2007 družstvo počítá se ziskovým hospodářským výsledkem, i když bude z těch složitějších. Z důvodu mírné zimy s menším množstvím srážek, která ovlivnila vegetaci tím, že probíhala během zimy. Porosty byly pěkné, přihnojené, ale nastoupilo suché jaro kdy v dubnu a květnu spadla 1/6 průměrných srážek. Proto porosty začaly řádnout a podesychat, což zapříčiní že sklizeň bude nižší než v roce minulém, to se projeví na tržbách a zásobách krmiv a následně v užitkovosti zvířat. Ziskovost výroby bude dosažena také za předpokladu, že ceny výstupů nebudou nadále klesat pod hranici rentability.

Cílem roku 2007 je i nadále snižovat závazky po lhůtě splatnosti. U pohledávek sledovat lhůty splatnosti a při nedodržení přistoupit k vymáhání dlužné částky.

4.2. Zemědělské družstvo Rychnov (AGROBETA MM s.r.o.)

4.2.1. Finanční analýza

Rozvaha pro rok 2005 s dotacemi v tis.Kč

2005			
Aktiva celkem	9844	Pasiva celkem	9844
Dlouhodobý majetek	4546	Vlastní kapitál	6167
Oběžná aktiva	5298	ZK	100
<i>zásoby</i>	2014	<i>rezervní fondy</i>	10
<i>materiál</i>	99	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	4717
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	161	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	1340
<i>výrobky</i>	305	Cizí zdroje	3677
<i>zvířata</i>	1449	<i>dlouhodobé závazky</i>	2367
<i>krátkodobé pohledávky</i>	1298	<i>krátkodobé závazky</i>	1310
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	1986	<i>bankovní úvěry</i>	0

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2005 s dotacemi v tis.Kč

	2005
Výkony	8025
Výkonová spotřeba	5274
Osobní náklady	3653
Daně a poplatky	89
Odpisy DHM a DNM	1176
Tržby z prodeje DM. a materiálu	1715
Ostatní provozní výnosy-dotace	2837
Ostatní provozní náklady	130
Provozní výsledek hospodaření	1502
Výnosové úroky	37
Nákladové úroky	40
Ostatní finanční náklady	16
Finanční výsledek hospodaření	-19
Daň z příjmu za běžnou činnost	94
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1389
Mimořádné výnosy	86
Mimořádné náklady	135
Mimořádný výsledek hospodaření	-49
Výsledek hospodaření za účetní období	1340
Výsledek hospodaření před zdaněním	1434

Zdroj: interní materiály firmy

Rozvaha pro rok 2005 bez dotací v tis.Kč

2005			
Aktiva celkem	7007	Pasiva celkem	7007
Dlouhodobý majetek	4546	Vlastní kapitál	3330
Oběžná aktiva	2461	ZK	100
<i>zásoby</i>	2014	<i>rezervní fondy</i>	10
<i>materiál</i>	99	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	4717
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	161	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	-1497
<i>výrobky</i>	305	Cizí zdroje	3677
<i>zvířata</i>	1449	<i>dlouhodobé závazky</i>	2367
<i>krátkodobé pohledávky</i>	1298	<i>krátkodobé závazky</i>	1310
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	-851	<i>bankovní úvěry</i>	0

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2005 bez dotací v tis.Kč

	2005
Výkony	8025
Výkonová spotřeba	5274
Osobní náklady	3653
Daně a poplatky	89
Odpisy DHM a DNM	1176
Tržby z prodeje DM. a materiálu	1715
Ostatní provozní výnosy-dotace	0
Ostatní provozní náklady	130
Provozní výsledek hospodaření	-1335
Výnosové úroky	37
Nákladové úroky	40
Ostatní finanční náklady	16
Finanční výsledek hospodaření	-19
Daň z příjmu za běžnou činnost	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	1389
Mimořádné výnosy	86
Mimořádné náklady	135
Mimořádný výsledek hospodaření	-49
Výsledek hospodaření za účetní období	-1497
Výsledek hospodaření před zdaněním	-1403

Zdroj: interní materiály firmy

Rozvaha pro rok 2006 s dotacemi v tis.Kč

2006			
Aktiva celkem	11443	Pasiva celkem	11443
Dlouhodobý majetek	5095	Vlastní kapitál	6990
Oběžná aktiva	6348	ZK	100
<i>zásoby</i>	2660	<i>rezervní fondy</i>	10
<i>materiál</i>	358	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	6058
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	120	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	822
<i>výrobky</i>	484	Cizí zdroje	4453
<i>zvířata</i>	1698	<i>dlouhodobé závazky</i>	2133
<i>krátkodobé pohledávky</i>	1261	<i>krátkodobé závazky</i>	1304
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	2427	<i>bankovní úvěry</i>	1016

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2006 s dotacemi v tis.Kč

	2006
Výkony	7016
Výkonová spotřeba	5414
Osobní náklady	3614
Daně a poplatky	77
Odpisy DHM a DNM	1217
Tržby z prodeje DM. a materiálu	341
Ostatní provozní výnosy-dotace	4499
Ostatní provozní náklady	205
Provozní výsledek hospodaření	1196
Výnosové úroky	43
Nákladové úroky	39
Ostatní finanční náklady	11
Finanční výsledek hospodaření	-7
Daň z příjmu za běžnou činnost	368
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	821
Mimořádné výnosy	24
Mimořádné náklady	23
Mimořádný výsledek hospodaření	1
Výsledek hospodaření za účetní období	822
Výsledek hospodaření před zdaněním	1190

Zdroj: interní materiály firmy

Rozvaha pro rok 2006 bez dotací v tis.Kč

2006			
Aktiva celkem	6944	Pasiva celkem	6944
Dlouhodobý majetek	5095	Vlastní kapitál	2491
Oběžná aktiva	1849	ZK	100
<i>zásoby</i>	2660	<i>rezervní fondy</i>	10
<i>materiál</i>	358	<i>výsledek hospodaření min.let</i>	6058
<i>nedokončená výroba a polotovary</i>	120	<i>výsledek hospodaření běž.období</i>	-3677
<i>výrobky</i>	484	Cizí zdroje	4453
<i>zvířata</i>	1698	<i>dlouhodobé závazky</i>	2133
<i>krátkodobé pohledávky</i>	1261	<i>krátkodobé závazky</i>	1304
<i>krátkodobý fin.majetek</i>	-2072	<i>bankovní úvěry</i>	1016

Zdroj: interní materiály firmy

Výsledovka pro rok 2006 bez dotací v tis.Kč

	2006
Výkony	7016
Výkonová spotřeba	5414
Osobní náklady	3614
Daně a poplatky	77
Odpisy DHM a DNM	1217
Tržby z prodeje DM. a materiálu	341
Ostatní provozní výnosy-dotace	0
Ostatní provozní náklady	205
Provozní výsledek hospodaření	-3303
Výnosové úroky	43
Nákladové úroky	39
Ostatní finanční náklady	11
Finanční výsledek hospodaření	-7
Daň z příjmu za běžnou činnost	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	821
Mimořádné výnosy	24
Mimořádné náklady	23
Mimořádný výsledek hospodaření	1
Výsledek hospodaření za účetní období	-3677
Výsledek hospodaření před zdaněním	-3309

Zdroj: interní materiály firmy

4.2.2. Poměroví ukazatele

1) UKAZATELE RENTABILITY:

- ROE (rentabilita vlastního kapitálu)

$$\text{ROE} = \text{HV PŘED ZDANĚNÍM} / \text{VLASTNÍ KAPITÁL}$$

- ROA (rentabilita celkového kapitálu)

$$\text{ROA} = \text{HV PŘED ZDANĚNÍM} / \text{CELKOVÁ AKTIVA}$$

- ROS (rentabilita tržeb)

$$\text{ROS} = \text{HV PŘED ZDANĚNÍM} / \text{TRŽBY}$$

2) UKAZATELE AKTIVITY:

- Vázanost DHM a DNM

$$\text{VÁZANOST} = \text{DHM, DNM} / \text{TRŽBY}$$

- Doba obratu zásob

$$\text{DOBA OBRATU ZÁSOb} = (\text{ZÁSObY} / \text{TRŽBY}) * 360$$

- Doba obratu pohledávek

$$\text{DOBA OBRATU POHLEDÁVEK} = (\text{POHLEDÁVKY} / \text{TRŽBY}) * 360$$

- Rychlost obratu zásob

$$\text{RYCHLOST OBRATU ZÁSOb} = \text{TRŽBY} / \text{ZÁSObY}$$

- Rychlost obratu pohledávek

$$\text{RYCHLOST OBRATU POHLEDÁVEK} = \text{TRŽBY} / \text{POHLEDÁVKY}$$

- Rychlost obratu závazků

$$\text{RYCHLOST OBRATU ZÁVAZKŮ} = \text{TRŽBY} / \text{ZÁVAZKY}$$

3) UKAZATELE ZADLUŽENOSTI

- Míra finanční samostatnosti (v %)

$$\text{MÍRA FINANČNÍ SAMOSTATNOSTI} = (\text{VL. KAPITÁL} / \text{CEL. MAJETEK}) * 100$$

- Stupeň zadluženosti (v %)

$$\text{STUPEŇ ZADLUŽENOSTI} = (\text{CIZÍ KAPITÁL} / \text{CELKOV. KAPITÁL}) * 100$$

- Úrokové krytí

$$\text{ÚROKOVÉ KRYTÍ} = \text{EBIT} / \text{NÁKLADOVÉ ÚROKY}$$

4) UKAZATELE LIKVIDITY

- Běžná likvidita

$$\text{BĚŽNÁ LIKVIDITA} = \text{OBĚŽNÝ MAJETEK} / \text{KR. ZÁVAZEK}$$

- Pohotová likvidita

$$\text{POHOTOVÁ LIKVIDITA} = (\text{OBĚŽNÝ MAJETEK} - \text{ZÁSObY}) / \text{KR. ZÁVAZKY}$$

- Okamžitá likvidita

$$\text{OKAMŽITÁ LIKVIDITA} = \text{PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY} / \text{KR. ZÁVAZKY}$$

4.2.3. Výpočty poměrových ukazatelů:

	2005	2005	2006	2006
Finanční ukazatele	s dotacemi	bez dotací	s dotacemi	bez dotací

1) Ukazatele rentability

ROE	0,217286	-0,44955	0,117597	-1,47611
ROA	0,136124	-0,21364	0,071834	-0,52952
ROS	0,137577	-0,1537	0,11173	-0,4998

2) Ukazatele aktivity

vázanost	0,345996	0,345996	0,527117	0,527117
doba obratu zásob	74,43943	74,43943	130,1618	130,1618
doba obratu pohledávek	47,97536	47,97536	61,7045	61,7045
rychlost obratu zásob	4,836147	4,836147	2,765789	2,765789
rychlost obratu pohledávek	7,503852	7,503852	5,834259	5,834259
rychlost obratu závazků	2,648899	2,648899	2,14053	2,14053

3) Ukazatele zadluženosti

míra fin.samostatnosti	62,6473	47,5239	61,08538	35,8727
stupeň zadluženosti	37,3527	52,4761	38,91462	64,1273
úrokové krytí	30,15	-38,425	18,97436	-95,2821

4) Ukazatele likvidity

běžná likvidita	4,044275	1,878626	4,868098	1,417945
pohotová likvidita	2,50687	0,341221	2,28221	-0,62193
okamžitá likvidita	1,516031	-0,64962	1,861196	-1,58896

Zdroj: autor

Zemědělské družstvo Rychnov (AGROBETA MM s.r.o.) se nachází v přibližné nadmořské výšce 575 m.n.n., tudíž spadá do kategorie, která zahrnuje oblasti od 550 m.n.m. až do 600 m.n.m. Údaje tohoto podniku jsem též srovnala s průměrnými zemědělskými podniky [7]. Díky vyšší nadmořské výšce oblasti, kde se podnik nachází, je většina hodnot nižší než u druhého vybraného podniku.

Celková aktiva podniku se oproti roku 2005 mírně zvýšili o 1,5 mil.Kč, což je v posledním roce dokonce až o 63 mil.Kč méně než průměrný podnik. Z toho vyplývá, že i dlouhodobý majetek nedosáhne vysokých hodnot 4,55 mil.Kč (2005) a 5,1 mil.Kč (2006). Oběžná aktiva jsou na tom stejně, jejich hodnota je poměrně nízká 5,3 mil.Kč (2005) a 6,35 mil.Kč. U průměrných zemědělských podniků byla za rok 2005 naměřena hodnota 25,97 mil.Kč a za rok 2006 již 26,94 mil.Kč. Zásoby jsou též na velice nízké úrovni 2,01 mil.Kč (2005) a 2,66 mil.Kč.

Celková pasiva jsou na tom v podstatě stejně, jako celková aktiva. Vlastní kapitál se sice zvýšil, ale pořad je hodně nízko pod hranicí průměru, a to přibližně o 25 mil.Kč (2006), i přes to že výsledek hospodaření minulých let je oproti předchozímu podniku v plusu 4,7 mil.Kč (2005) a o rok později dokonce 6,06 mil.Kč, což je poměrně výš než průměr 0,54 mil.Kč (2005), o rok později nastal veliký nárůst až na výsledek hospodaření z minulých let 3,14 mil.Kč. I přes tak vysoký výsledek není podnik až v takovém zisku jaký by se očekával, ale hodnota za rok 2005 by odpovídala naměřenému průměru, zato rok 2006 zaznamenal veliký pokles až na 0,88 mil.Kč. U tohoto podniku je vidět, že má více vlastního kapitálu než cizího, ale i tak se s hodnotou cizího kapitálu pohybuje pod hranicí průměrného podniku a to o necelých 37,56 mil.Kč (2006). V podniku převažují spíše dlouhodobé závazky nad krátkodobými, hodnota pro každý rok je skoro stejná.

Objem dotací se zvyšuje, a to každý rok zhruba o 1,66 mil.Kč, ale podle tabulek využitelnosti ostatních průměrných podniků, tento podnik je nevyužívá až v takové míře, za rok 2005 činily dotace 2,84 mil.Kč oproti 7,72 mil.Kč a o rok později 4,5 mil.Kč oproti 9,86 mil.Kč. Co se týče hospodářského výsledku, tak provozní se každý rok pohybuje okolo průměrné hranice. Finanční hospodářský výsledek se za poslední dva roky moc nezměnil, pohybuje se 19 tis.Kč v minusu (2005) a 7 tis.Kč v minusu (2006). Ale podle toho co vykazují tabulky, tak v roce 2006 se finanční výsledek hospodaření zvýšil na 125 tis.Kč. Mimořádný výsledek hospodaření se pohybuje mírně pod hranicí, i přes že se dostal do plusu oproti předchozímu roku.

Rentabilita

Je možné vidět, že bez dotací tento zemědělský podnik by neměl příliš dlouho budoucnost, jelikož i v roce 2005 a i v 2006 byl ve ztrátě.

Když bereme v úvahu dotace situace už je lepší. Mezi lety 2005 a 2006 byl u všech ukazatelů zaznamenán pokles a to poměrně význačný. Z ukazatele **rentability vlastního kapitálu** můžeme vyčíst, že vlastní kapitál vydělá 21,7 % (2005) a 11,8 % (2006) ze své hodnoty, což jsou oproti druhému podniku poměrně vyšší čísla, nýbrž u zemědělského podniku, kde lze předpokládat velké množství dlouhodobých aktiv (i drobných dlouhodobých aktiv, tudíž zahrnutých v oběžných aktivech) je toto číslo už lepší. Výnosnost lze porovnat s inflací, to znamená, že v případě, pokud je výnosnost vyšší než inflace, vkladatel netratí. V roce 2005 se inflace pohybovala kolem 1,9, což je hodnota o hodně nižší, než naše naměřená rentabilita a v roce 2006 byla inflace 2,5, což je též výrazně nižší hodnota, tudíž náš vkladatel netratí. Pokud počítáme **rentabilitu celkového**

kapitálu, situace už je o trošku horší, celkový kapitál vynáší po zdanění pouze 13,6 % (2005) a 7,2 % (2006) jsou čísla průměrná. **Rentabilita tržeb** potom ukazuje, že 10,6 % (2005) a 6,93 % (2006) ze všech námi přijatých výnosů se proměnilo na čistý zisk.

Aktivita

Rychlost obratu zásob nám vcelku poklesla. Zásoby se v roce 2005 přeměnily v jinou formu oběžného majetku přibližně 4,8x a v dalším roce o dvě obrátky méně (2,8x). **Doba obratu zásob** nám udává průměrný časový interval, který zůstane v podniku do doby jejich spotřeby. Doba obratu zásob byla v roce 2005 přibližně 75 dní a o rok později 130 dní. Musíme vzít v potaz to, že hodnoty zásob používané k výpočtu těchto ukazatelů jsou rozvahové položky vykazované ke konci roku a nezobrazují tak stav zásob během roku. Z rychlosti obrátek vyplývá, že podnik váže peněžní prostředky v zásobách zbytečně dlouho. Za to **doba obratu pohledávek** nám vyjadřuje dobu mezi prodejem a zaplacením od svých odběratelů. Je vidět, že doba zaplacení se zvýšila z 48 dní (2005) přibližně na 2 měsíce (2006), což není zrovna moc příznivé. U **rychlosti obratu pohledávek** se hodnota 7,5 (2005) snížila až na 5,8 (2006). V porovnání s průměrným zemědělským podnikem je průměrově hodnota vcelku shodná 6,55 (2005) a 6,53 (2006).

Zadluženost

Míra zadluženosti a stupeň jsou ukazatele, které nám definují strukturu kapitálu v podniku. Prakticky nám v % ukazují, kolik máme vlastního a cizího kapitálu. Přibližně 40 % cizího kapitálu je nižší číslo, ale u podniku, který je náročný na výši aktiv, je tato hodnota očekávaná. Ale vzhledem k tomu, že financování z větší části cizích zdrojů je lepší, neboť podnik dosáhne nižší daně z příjmu a tudíž vyššího zisku, nebylo by špatně mít více kapitálu cizího. Je vidět, že v případě pokud bychom nepočítali příjem dotací se poměr cizího a vlastního kapitálu otočí 5,2:4,8 (2005) a 6,4:3,6 (2006). **Úrokové krytí** se snížilo, ale i přes to je tato hodnota velice vysoká, což je v tomto případě kladné, neboť čím vyšší je hodnota, tím je finanční situace podniku lepší.

Likvidita

Ukazatele likvidity ukazuje, jak rychle je podnik schopen plnit své závazky. Též je vhodné brát ohled na dotace, jak s nimi, tak bez nich. Pokud je firma ve ztrátě, samozřejmě to způsobí nemožnost platit. Tudíž bude vycházet záporná hodnota.

S dotacemi je situace podniku příznivá, běžná likvidita je poměrně vysoká, což ukazuje velký poměr oběžného majetku. Čím vyšší je hodnota, tím menší je riziko platební neschopnosti. **Běžná likvidita** u průměrných podniků pro rok 2005 je 6,76 a pro rok 2006 je 5,26, takže v porovnání s průměrným zemědělským podnikem není až tak vysoká. **Pohotová likvidita**, která už má větší vypovídací schopnost v roce 2005 měla hodnotu 2,5, což je poměrně vysoká a v roce 2006 zaznamenal ještě větší nárůst na 2,83. Nejlepší je mírně nad jedna. **Peněžní likvidita** ukazuje, kolik % svých krátkodobých závazků bychom byli okamžitě schopni zaplatit. Podnik disponuje vysokými krátkodobými finančními prostředky, které dostatečně pokryjí jejich krátkodobé závazky, takže s okamžitým zaplacením by podnik neměl mít problémy.

5. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu hospodaření dvou vybraných zemědělských podniků za pomoci finanční analýzy. A to vyhodnocením jak s finanční pomocí, tak bez ní. Také tyto podniky porovnat s průměrnými zemědělskými podniky v ČR. Dále se hlouběji zaměřit na zemědělské družstvo Nečín a provést analýzu první volné dřevěné stáje v Oborách tohoto druhu v ČR.

Výsledky, kterých bylo dosaženo pomocí finanční analýzy a to především pomocí poměrových ukazatelů (ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity), byly porovnány s průměrnými zemědělskými podniky, podle nadmořské výšky daného podniku. Výsledky se celkem shodují, spíše je lze zařadit lehce pod hranici průměrných zemědělských podniků v České republice, i díky finanční analýze bylo dokázáno, že zemědělské podniky by bez finanční pomoci zaznamenali veliké ztráty a sami by hospodaření nezvládli.

Hospodářský výsledek účetního období zemědělského družstva Nečín byl 2.088 tis.Kč (2005) a to vzhledem ke ztrátě z minulých let, který hodně ovlivnil rentabilitu, neboť touto změnou zasáhl i do poklesu celkových aktiv, tudíž i pasiv. Ještě větší pokles by hospodářský výsledek zaznamenal po odečtení finančních prostředků v podobě dotací, to by poklesl až do několika milionových ztrát (-14.843 tis.Kč), o rok později vrostl jen o 1.369 tis.Kč, neboť musí dorovnávat ztráty z minulých let.

Zemědělské družstvo Rychnov (AGROBETA MM s.r.o.) nevykazuje tak vysoké hodnoty, neboť nemá takové množství vlastního a základního kapitálu, jako předchozí podnik. Ale zato nemusí dohánět ztráty z minulých let, dosáhli naopak zisku 4.717 tis.Kč a hospodářský výsledek běžného období činil 1.340 tis.Kč (2005) a bez možnosti finanční podpory by se vyskytli ve ztrátě až -1.497 tis.Kč. O rok později v roce 2006 poklesl hospodářský výsledek běžného období o necelých půl milionu (458 tis.Kč), což má za následek pokles rentability. Nebylo by špatné, kdyby měl podnik více cizích zdrojů.

Zemědělské družstvo Nečín bylo vzato více do hloubky a zaměřeno především na volnou stáj v Oborách, která je první dřevostavbou tohoto druhu v ČR. Hlavních důvodů proč tuto stáj stavět bylo několik, především vliv systému ustájení a welfare v chovu skotu na konkurenceschopnost na budoucím evropském trhu. V září roku 2004 byla hotová a v prosinci i zkolaudovaná. Celá investice stála družstvo 17 milionů Kč, z toho 9 milionů připadá na halu včetně vybavení, zbytek představovala jímka, dojírna, zemní práce apod. Dotace ve výši 45% přijatelných nákladů obdrželi v roce 2006.

Tato investice byla velice výhodná. Došlo k mnoha zlepšením, například v menší spotřebě splachové vody, nižší pracnost, další výhodou je, že pracovníci podávají dojnícím zelené krmivo, které je z vlastní produkce družstva. Velice dobré ukazatele reprodukce jsou dány i skutečností, že inseminaci ve stádě si dělají sami. Což je rychlejší a méně nákladné. Z hlediska ekonomiky se náklady na jeden krmný den u dojnice pohybují kolem 120 – 130 korun. V tabulce č.52 můžete vidět veliký přínos této stáje. Například v množství vyprodukovaného mléka na jednoho ošetřovatele, původně to bylo 150-200 litrů a nyní dokonce 1200-1600 litrů na den. Dalším důkazem je i pokles nákladů elektrické energie na litr vyprodukovaného mléka z 0,33-0,45 Kč na pouhých 0,179 Kč. Sami můžete vidět, že tato investice se zemědělskému družstvu povedla. I proto do budoucna plánují další rozvoj podniku.

6. Summary

Teoretická část popisuje vývoj dotací dle „zásad“ od roku 2000 až do roku 2007.

Praktickou část tvoří finanční analýza. Jedná se o analýzu poměrových ukazatelů. Byly porovnány dvě situace. První situace vyobrazuje hospodaření bez dotací, druhá situace ukazuje hospodaření s dotacemi.

Výsledné hodnoty byly srovnány s oborovým průměrem.

Informace pro zpracování této práce byly čerpány převážně ze zemědělských podniků, odborné literatury a internetu.

Klíčová slova: finanční analýza, finanční podpory, dotační tituly, zemědělský podnik, ekonomika podniku, využití dotací

The theoretical part describes development grants according to „principle“ from 2000 till 2007.

The practical part is composed as a financial analysis. It is about the proportion indicators analysis. Two situations were compared. The first situation describes the company's economy without subsidies and the second describes the company's economy with the subsidies.

Resulting values were compared with the departmental average.

The informations for processing this work was predominantly gained from agricultural enterprise, literature and Internet.

Keywords: financial analysis, financial subsidies, grants, agricultural enterprise, business economics, application of subsidies.

7. Seznam literatury a ostatních zdrojů

- [1] Štohl, P. *Učebnice účetnictví*. Znojmo, Tiskárny Havlíčkův Brod, 2004.
- [2] VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. Praha: EKOPRESS, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.
- [3] SYNEK, M. *Manažerská ekonomika*, Grada Publishing. Praha, 2005. ISBN 80-247-0515-X.
- [4] Kopta, D. *Přednášky z předmětu Finance podniku*, 2007.
- [5] Svoboda, J. *Přednášky z předmětu Finanční účetnictví*, 2006.
- [6] Střeleček, F., Lososová, J. – Kollar, P. *Vliv dotací na hospodářský výsledek zemědělských podniků v produkčních a marginálních oblastech*. ZF JČU České Budějovice: Příspěvek jako součást řešení projektu NAZV QC 1037, 2001.
- [7] Lososová, J., Kollar, P. *Tabulky průměrných zemědělských podniků, rozdělené podle produkční, marginální a nadmořské výšky*, 2005 a 2006.

Literatura a zdroje z MZe:

- [8] MZe ČR v Agrospoji: 2004. *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství pro rok 2004*, Praha.
- [9] MZe ČR: 2005. *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2005 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství*, Praha.
- [10] MZe ČR v Agrospoji: 2005. *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2006 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství*, Praha. ISBN 80-7084-495-7.
- [11] MZe ČR v Profi Press: 2005. *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2007 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství*, Praha. ISBN 978-80-7084-003-0.
- [12] Program „Dotace“ z MZe. Zhodnocení realizace dotací v roce 2000-2007

Dostupné na World Wide Web:

- [13] www.mze.cz
- [14] www.euroskop.cz

[15] www.crr.cz

[16] www.struturalni-fondy.cz

[17] www.agroweb.cz

Časopisy:

Náš chov 02/2004

Náš chov 10/2007

[18] www.szif.cz

Seznam tabulek:

Tabulka 1. Přehled výdajů SZP

Tabulka 2: Vývoj dotačního titulu 1.C. Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů a prostorových a technických izolátů

Tabulka 3: Podpořené jednotky

Tabulka 4. Vývoj dotačního titulu 1.D. Podpora včelařství

Tabulka 5. Vývoj dotačního titulu 1.F. Podpora nepotravinářského využití půdního fondu – pěstování lnu

Tabulka 6. Vývoj dotačního titulu 1.G. Podpora dojných krav

Tabulka 7. Počty dojnic a jejich užitkovost

Tabulka 8. Vývoj dotačního titulu 1.H. Zazvěření oblastí postižených záplavami

Tabulka 9. Vývoj dotačního titulu 1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích

Tabulka 10. Vývoj dotačního titulu 1.J. Podpora využívání ekologických paliv

Tabulka 11. Vývoj dotačního titulu 1.K. Podpora výroby bramborového škrobu

Tabulka 12. Vývoj dotačního titulu 1.L. Chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí a koz

Tabulka 13. Vývoj dotačního titulu 1.M. Podpora spotřeby mléka

Tabulka 14. Vývoj dotačního titulu 1.N. Kompenzační platba

Tabulka 15. Vývoj dotačního titulu 1.O. Podpora na zmírnění škod v zemědělství způsobených suchem v jarních měsících roku 2000

Tabulka 16. Vývoj dotačního titulu 1.Q. Podpora odbytu skotu

Tabulka 17. Vývoj dotačního titulu 1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Tabulka 18. Vývoj dotačního titulu 1.S. Podpora komplexní sklizně máku setého

Tabulka 19. Vývoj dotačního titulu 1.T. Podpora integrovaných systémů pěstování ovoce, zeleniny a hroznů révy vinné

Tabulka 20. Vývoj dotačního titulu 1.U. Podpora pěstování bylin pro energetické využití

Tabulka 21. Vývoj dotačního titulu 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Tabulka 22. Vývoj dotačního titulu 2.B. Udržování genetického potenciálu osiv a sadby

Tabulka 23. Vývoj dotačního titulu 2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin

Tabulka 24. Vývoj dotačního titulu 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Tabulka 25. Vývoj dotačního titulu 5. Podpora Národního hřebčínu Kladruby nad Labem, s.p., Zemskému hřebčínu Písek, s.p. a Zemskému hřebčínu Tlumačov, s.p.

Tabulka 26. Vývoj dotačního titulu 6. Genetické zdroje

Tabulka 27. Vývoj dotačního titulu 7. Podpora mladých začínajících zemědělců

Tabulka 28. Vývoj dotačního titulu 8. Nákazový fond

Tabulka 29. Vývoj dotačního titulu 9.A. Speciální poradenství

Tabulka 30. Vývoj dotačního titulu 9.B. Poradenství v zemědělství a lesnictví

Tabulka 31. Vývoj dotačního titulu 9.C. Podpora rezortních vzdělávacích programů

Tabulka 32. Vývoj dotačního titulu 9.E. Školní závody

Tabulka 33. Vývoj dotačního titulu 9.F. Podpora poradenství v zemědělství

Tabulka 34. Vývoj dotačního titulu 9.G. Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace

Tabulka 35. Vývoj dotačního titulu 9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí

Tabulka 36. Vývoj dotačního titulu 10. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců

Tabulka 37. Objem obratu produkce odbytových organizací výrobců (OOV)

Tabulka 38. Vývoj dotačního titulu 10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Tabulka 39. Vývoj dotačního titulu 13. Program na úhradu nákladů vynaložených v souvislosti s rozhodnutím MZe

Tabulka 40. Vývoj dotačního titulu 13. Podpora zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu

Tabulka 41. Vývoj dotačního titulu 13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Tabulka 42. Vývoj dotačního titulu 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Tabulka 43. Vývoj dotačního titulu 15x. Podpůrné programy na zmírnění škod vzniklých v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek

Tabulka 44. Vývoj dotačního titulu 999. Kompenzace za škody způsobené povodněmi v srpnu 2002

Tabulka 45. Zemědělská půda - výměra

Tabulka 46. Další využití orné půdy 2006

Tabulka 47. Stavy skotu a užitkovost

Tabulka 48. Pořízení investic

Tabulka 49. Ekonomické ukazatele 1

Tabulka 50. Ekonomické ukazatele 2

Tabulka 51. Další využití orné půdy 2007

Tabulka 52. Vývojové ukazatele ZD Nečín

Seznam grafů:

Graf 1. Tržby a produkce rostlinné výroby

Graf 2. Tržby a produkce živočišné výroby

Graf 3. Tržby a produkce přidružené výroby

Graf 4. Výsledek hospodaření za posledních 10 let

Seznam fotografií:

Foto 1. Volná stáj z venku

Foto 2. Ředitel ZD Nečín Ing.František Melka s autorem BP

Foto 3. Volná stáj uvnitř 1

Foto 4. Ocelová jímka

Foto 5. Volná stáj uvnitř 2